ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1994

Vyhlásené: 25.05.1994 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

125

VYHLÁŠKA
Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky

zo 6. mája 1994,

ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky po dohode s generálnym prokurátorom Slovenskej republiky podľa § 72 zákona č. 59/1965 Zb. o výkone trestu odňatia slobody v znení zákona č. 173/1968 Zb., zákona č. 100/1970 Zb., zákona č. 47/1973 Zb., zákona č. 179/1990 Zb. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 296/1993 Z. z. (ďalej len „zákon“) vydáva tento Poriadok výkonu trestu odňatia slobody:

PRVÁ HLAVA

Prvý oddiel
Základné ustanovenia

§ 1

Táto vyhláška, ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, podrobnejšie upravuje podmienky na výkon trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“).

§ 2

Vyhláška upravuje organizáciu, riadenie a spôsob zaobchádzania s odsúdenými v nápravnovýchovných ústavoch a v ústavoch na výkon väzby (ďalej len „ústav“), v ktorých sa vykonáva trest.

Druhý oddiel
Zaobchádzanie s odsúdenými

§ 3
Účel zaobchádzania s odsúdenými

(1) Účelom zaobchádzania s odsúdenými je podporovať a rozvíjať ich pozitívne osobnostné vlastnosti, úctu k iným, sebaúctu, pozitívny vzťah k rodine a zmysel pre zodpovednosť tak, aby sa u nich vytvárali predpoklady na ich zaradenie do občianskeho života, v ktorom by rešpektovali zákony a spoločenskú morálku. Pri zaobchádzaní s odsúdenými sa sleduje aj obmedzenie negatívnych vplyvov výkonu trestu na ich osobnosť.

(2) Na splnenie účelu zaobchádzania s odsúdenými sa pre každého odsúdeného na základe psychologického vyšetrenia jeho osobnosti v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti vypracuje individuálny resocializačný program, ktorý je súhrnom výchovných, liečebných a iných prostriedkov a foriem zaobchádzania s nimi. Na vypracovaní tohto programu sa podieľajú

psychológovia, pedagógovia a sociálni pracovníci, ktorí ho priebežne prehodnocujú. S jeho obsahom a cieľmi sa odsúdený oboznámi a má právo zaujať k nemu stanovisko.

§ 4
Organizácia zaobchádzania s odsúdenými

(1) Základnou formou zaobchádzania s odsúdenými je individuálna výchovná práca a komunitný systém, ktorý orientuje a integruje všetky jeho zložky na dosahovanie vytýčených cieľov. Komunitný systém je spôsob realizácie a organizácie zaobchádzania s odsúdenými, ktorý sa uskutočňuje na základe ich aktívnej účasti na tomto procese.

(2) Každý odsúdený sa zaradí do kolektívu alebo skupiny, ktoré sú organizačným článkom zaobchádzania s odsúdenými, o ktorých sa stará poverený pedagóg. Najvyšší počet v jednom kolektíve alebo skupine je tridsať odsúdených.

Osobitné výchovné postupy pri zaobchádzaní s odsúdenými

§ 5

(1) Osobitnými výchovnými postupmi pri zaobchádzaní s odsúdenými sa sleduje odstraňovanie subjektívnych príčin trestnej činnosti spočívajúcich najmä v postojovej, hodnotovej a emocionálnej sfére osobnosti.

(2) Osobitné výchovné postupy pri zaobchádzaní s odsúdenými sú najmä

a) skupinové sociálno-výcvikové, poradenské a psychoterapeutické postupy,

b) individuálne poradenské, psychoterapeutické a reedukačné postupy,

c) špeciálno-pedagogické postupy.

(3) Osobitné výchovné postupy pri zaobchádzaní s odsúdenými môže uplatňovať len odborne kvalifikovaný príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „príslušník zboru“) alebo iný odborník.

§ 6
Ústavný poriadok

(1) V ústavnom poriadku sa konkretizujú ustanovenia zákona a tejto vyhlášky, pokiaľ sa bezprostredne dotýkajú odsúdených, najmä spôsob uplatňovania ich práv, dodržiavania ich povinností a obmedzení.

(2) Ústavný poriadok schvaľuje generálny riaditeľ Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „generálny riaditeľ“).

(3) Ústavný poriadok sa v ústavoch umiestni na miestach bežne prístupných odsúdeným. Jeho súčasťou je časový rozvrh dňa.

(4) Odsúdení sú v záujme nerušeného priebehu ich života v ústave povinní čo najskôr po nástupe výkonu trestu dôkladne si osvojiť všetky ustanovenia ústavného poriadku a správať sa podľa zásad v ňom určených.

§ 7
Ustanovený poriadok a disciplína

Ustanovený poriadok a disciplína tvoria spôsob organizácie života odsúdených v ústave upravený zákonom, touto vyhláškou a ústavným poriadkom, podľa ktorých sa riadia vzťahy v

ústave a určujú sa organizačné zásady života odsúdených z hľadiska ich práv, povinností a obmedzení pri zaobchádzaní s nimi.

Tretí oddiel
Kultúrno-osvetová práca a vzdelávanie odsúdených

Kultúrno-osvetová práca

§ 8

(1) Kultúrno-osvetová práca, na ktorej sa odsúdení organizovane zúčastňujú, zahŕňa

a) právnu osvetu zameranú na oboznámenie odsúdených s platným právnym poriadkom,

b) osvetovú činnosť zameranú najmä na problematiku etickej, manželskej a rodičovskej výchovy, na témy z histórie a na kultúrne, ekologické, ekonomické a iné oblasti,

c) zdravotnú osvetu zameranú na zdravý spôsob života,

d) využívanie ústavnej knižnice,

e) záujmovú a športovú činnosť odsúdených,

f) filmové predstavenia, sledovanie rozhlasových a televíznych relácií alebo videoprogramov,

g) vlastné kultúrne, vzdelávacie, zábavné podujatia a programové relácie odsúdených,

h) ďalšie akcie prispievajúce k zvyšovaniu kultúrnej úrovne a všeobecného vzdelania odsúdených, najmä organizovaním vystúpení kultúrnych skupín.

(2) Obsah kultúrno-osvetovej práce s odsúdenými upravujú ponukové listy kultúrno-osvetových činností. V nich sú zahrnuté vybrané akcie určené pre kolektívy alebo skupiny odsúdených, prípadne pre vybraných jednotlivcov. Vykonávajú sa v čase určenom časovým rozvrhom dňa alebo v čase osobného voľna odsúdených. O účasti na jednotlivých akciách kultúrno-osvetovej činnosti rozhoduje poverený príslušník zboru.

(3) Riaditeľ ústavu môže povoliť, aby si odsúdení vydávali vlastný časopis.

(4) Odsúdeným sa na ich objednávku a na ich náklady zabezpečuje sledovanie dennej tlače a časopisov. Dennú tlač a časopisy môžu odsúdeným predplatiť alebo zasielať aj príbuzní, prípadne iné osoby, organizácie alebo záujmové združenia občanov, pokiaľ neobsahujú materiály propagujúce národnú, etnickú, rasovú, náboženskú alebo sociálnu neznášanlivosť, fašizmus a podobné hnutia, materiály s pornografickým obsahom, propagujúce násilie a ohrozujúce bezpečnosť alebo obsahujúce opis výroby a použitia drog, návykových látok, jedov, výbušnín a zbraní.

(5) Odsúdeným sa umožňuje, aby v záujmových krúžkoch rozvíjali svoje tvorivé schopnosti, rozširovali svoje vedomosti, prípadne vyrábali drobné predmety. O predmetoch zhotovených z materiálu poskytnutého ústavom sa musí viesť presná a preukázateľná evidencia. Riaditeľ ústavu môže povoliť, aby odsúdený zhotovenú vec daroval blízkym osobám[1]), alebo si ju po skončení výkonu trestu ponechal, inak je zhotovená vec majetkom ústavu.

(6) Odsúdeným sa umožňuje počúvanie rozhlasového a sledovanie televízneho vysielania v rozsahu určenom ústavným poriadkom. Taktiež sa im umožní najmenej raz za dva týždne sledovať film z videokazety.

§ 9

(1) Pri uskutočňovaní osvetových podujatí pre odsúdených z právnej, zdravotníckej oblasti a z iných oblastí spolupôsobia odborní pracovníci ústavu, sudcovia, prokurátori, pracovníci iných

orgánov a organizácií a orgánov štátnej zdravotnej správy. Ak je to vhodné, možno vykonaním prednášky alebo besedy poveriť aj odsúdeného s potrebnou odbornou spôsobilosťou.

(2) Na besedy s odsúdenými možno pozvať aj významných umelcov, športovcov alebo vedeckých pracovníkov a duchovných. Obdobne možno pozvať osoby, ktoré už boli vo výkone trestu a po prepustení vedú riadny život občana.

§ 10
Vzdelávanie odsúdených

(1) Negramotným odsúdeným sa umožní absolvovať kurzy pre negramotných. Ak je odsúdený zaradený do takého kurzu, je povinný sa na ňom pravidelne zúčastňovať. Tieto kurzy zabezpečí ústav na vlastné náklady a organizuje ich vlastnými pracovníkmi.

(2) Odsúdenému, ktorý prejaví záujem o ďalšie vzdelávanie, sa umožní absolvovanie prijímacieho konania podľa všeobecne záväzných právnych predpisov[2]), pokiaľ to nie je v rozpore s účelom výkonu trestu a je predpoklad, že výkon trestu sa skončí pred začiatkom školského roka.

(3) Z odsúdených, ktorí splnili podmienky na prijatie do niektorých z foriem vzdelávania uvedených v § 31 zákona, sa vytvárajú kolektívy alebo skupiny s upraveným režimom podporujúcim vzdelávací proces.

(4) Z dokladov o dosiahnutí vzdelania, ktoré odsúdený nadobudol v ústave, nesmie vyplývať, že boli získané počas výkonu trestu.

Štvrtý oddiel
Zamestnávanie odsúdených

§ 11

(1) Odsúdení vo výkone trestu sú povinní pracovať v rozsahu ustanovenom zákonom. Pracovať nie sú povinné invalidné osoby[3]), osoby spĺňajúce podmienky na priznanie starobného dôchodku, dočasne práceneschopné osoby a osoby, ktorým iné závažné prekážky nedovoľujú pracovné zaradenie (napr. náhle ochorenie, eskorta a pod.).

(2) Svojvoľné alebo neodôvodnené odmietnutie práce sa považuje za porušenie základných povinností odsúdeného.

(3) V prípade svojvoľného alebo neodôvodneného odmietnutia práce sú odsúdení povinní uhradiť náklady výkonu trestu za každý deň, o čom vydá rozhodnutie riaditeľ ústavu v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom[4]).

§ 12

Odsúdení sú povinní dodržiavať pracovnú disciplínu, najmä

a) svedomite a riadne pracovať podľa svojich síl, vedomostí a schopností, plniť príkazy a pokyny príslušníkov zboru a zodpovedných pracovníkov, ktorí riadia a organizujú zamestnávanie odsúdených,

b) využívať pracovný čas a pracovné prostriedky na vykonanie zverenej práce, pracovné úlohy plniť včas, kvalitne a hospodárne,

c) dodržiavať predpisy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci[5]),

d) hospodárne zaobchádzať so zverenými prostriedkami.

§ 13

(1) Riaditeľ ústavu je oprávnený rozvrhnúť pracovný čas odsúdených a prípadne im nariadiť aj prácu v dňoch pracovného pokoja alebo prácu nadčas podľa všeobecne záväzného právneho predpisu[5]). Okrem toho je oprávnený upraviť pracovný čas odsúdených tak, aby bol zhodný s pracovným časom pracovníkov právnických osôb, u ktorých sú odsúdení zaradení do práce.

(2) Pri nariadení práce nadčas riaditeľ ústavu berie do úvahy dĺžku trestu, ktorý má odsúdený vykonať v kalendárnom roku. Prácu nadčas možno nariadiť odsúdeným len v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom[5]).

§ 14

(1) Pred zaradením do práce musia byť odsúdení riadne a preukázateľne poučení o svojich povinnostiach a právach, ako aj o predpisoch o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o požiarnej ochrane, ktoré musia dodržiavať. O tom sa vyhotoví záznam, ktorý sa zakladá do osobného spisu odsúdeného.

(2) Ak to povaha vykonávanej práce vyžaduje, musia byť odsúdení na takúto prácu zaškolení, pričom dĺžka a rozsah zaškolenia sú rovnaké ako u ostatných pracovníkov.

§ 15

(1) Odsúdení zaradení do práce sa spravidla zadeľujú do stálych pracovných skupín alebo brigád. Vedúcim pracovnej skupiny alebo brigády je brigadír. Do tejto funkcie vymenuje riaditeľ ústavu alebo poverený funkcionár ústavu odsúdených, ktorí majú predpoklady, že svoju funkciu budú riadne vykonávať. Na pracoviskách sa brigadírom vytvárajú podmienky, aby boli zodpovední aj za poriadok a disciplínu pri práci.

(2) Zaraďovanie a preraďovanie odsúdených do pracovných skupín alebo brigád sa uskutočňuje najmä v súlade so záujmom o ich resocializáciu, zdravotnú klasifikáciu, využitie odbornej kvalifikácie, a to po zvážení bezpečnostného hľadiska. O preradení odsúdeného do inej pracovnej skupiny alebo brigády rozhoduje na návrh zaraďovacej komisie riaditeľ ústavu; v otvorených a polootvorených oddeleniach rozhoduje vedúci oddelenia po konzultácii s funkcionárom úseku zamestnávania, výroby a odbytu.

§ 16

(1) Pre odsúdených, ktorí majú na to predpoklady, sa podľa možností Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „zbor“) organizuje odborné školenie zamerané na

a) získavanie pracovnej kvalifikácie a výučného alebo záučného listu, aby sa mohli úspešne zapojiť do práce po prepustení z výkonu trestu,

b) zvyšovanie odbornosti a získavanie vyššej kvalifikačnej triedy.

(2) Školenie odsúdených podľa odseku 1 sa organizuje v spolupráci s právnickými osobami, prípadne ho organizujú ústavy.

(3) Školiť odsúdených o zaobchádzaní s výbušninami, zbraňami, jedmi a inými nebezpečnými látkami je zakázané.

Piaty oddiel
Účasť cirkevných organizácií, záujmových združení občanov, súdov, prokuratúry a ďalších orgánov a organizácií na zaobchádzanie s odsúdenými

Účasť cirkevných organizácií

§ 17

Na zaobchádzaní s odsúdenými sa zúčastňujú cirkevné organizácie pôsobiace v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom[6]) a to najmä týmito formami:

a) vykonávaním bohoslužieb pre záujemcov z radov odsúdených,

b) individuálnymi rozhovormi, pastoračnými návštevami u odsúdených, spoveďou a vysluhovaním sviatostí,

c) vedením študijných skupín k výkladu náboženskej literatúry,

d) zabezpečovaním náboženskej literatúry,

e) vykonávaním prednášok a besied, najmä s etickou tematikou, prípadne koncertov náboženských hudobných skupín a jednotlivcov,

f) účasťou pri príprave odsúdených na prepustenie na slobodu a na sociálnej práci s nimi,

g) ďalšími vhodnými formami prispievajúcimi k resocializácii odsúdených po dohode s riaditeľom ústavu.

§ 18

(1) Poverenie jednotlivých osôb duchovnou starostlivosťou v ústavoch dohodne predstaviteľ príslušnej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti s riaditeľom ústavu. Ústavy vytvárajú na duchovnú starostlivosť o odsúdených zodpovedajúce podmienky.

(2) Duchovná starostlivosť v ústavoch sa uskutočňuje zásadne v mimopracovnom čase odsúdených, a to spravidla podľa časového rozvrhu dňa. V účasti na duchovnej starostlivosti sa odsúdeným nesmie žiadnym spôsobom brániť, ani ich na účasť nútiť. Tým nie sú dotknuté ustanovenia o právach a povinnostiach odsúdených.

§ 19

(1) Ústav zabezpečí po dohode s duchovnými a s predstaviteľmi náboženských spoločností vhodné priestory na bohoslužby a na osobné rozhovory duchovného s odsúdenými. Ústav je povinný zabezpečiť vhodné podmienky na spovede a dôverné rozhovory duchovného s odsúdenými.

(2) Duchovný je oprávnený navštevovať odsúdených umiestnených na lôžkovom oddelení zdravotníckeho zariadenia. V odôvodnených prípadoch môže lekár takúto návštevu zakázať.

(3) Duchovný sa riadi pri návštevách odsúdených právnymi predpismi upravujúcimi výkon trestu a ústavným poriadkom.

(4) Odsúdení sú vhodným spôsobom informovaní o možnosti návštevy bohoslužieb, pastoračných návštev duchovných, individuálnych rozhovorov s duchovným a spovede.

(5) Ak odsúdený požiada o umožnenie rozhovoru s duchovným alebo spovede, ústav ihneď informuje o tejto žiadosti zástupcu príslušnej cirkvi.

§ 20

(1) Duchovný, ktorý má pastoračný vzťah k odsúdenému, je oprávnený požiadať ústav o podanie informácie o správaní odsúdeného. Takúto informáciu možno poskytnúť len so súhlasom odsúdeného.

(2) V ústavnom poriadku sa vymedzí čas, v ktorom sa oprávnenému zástupcovi cirkevnej organizácie umožní vykonávať pravidelné bohoslužby.

§ 21
Účasť záujmových združení občanov

(1) Záujmové združenia občanov, ktoré pôsobia v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi[7]) môžu po predchádzajúcej dohode s riaditeľom ústavu poveriť svojich zástupcov návštevami odsúdených. Návštevy sa uskutočňujú v termíne určenom riaditeľom ústavu.

(2) Záujmové združenia občanov sa môžu po predchádzajúcej dohode s riaditeľom ústavu v spolupráci s ústavom podieľať na riešení sociálnych problémov odsúdených a na vytváraní priaznivých podmienok na ich život po prepustení z výkonu trestu.

§ 22
Účasť súdov a prokuratúry

Okrem plnenia úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov[8]) súdy a prokuratúra spolupôsobia s ústavom pri zaobchádzaní s odsúdenými, najmä

a) účasťou na prednáškach a besedách v rámci právnej výchovy odsúdených,

b) spoluprácou, prípadne metodickou pomocou pri realizácii sociálno-právneho poradenstva pre odsúdených,

c) účasťou na príprave odsúdených na život na slobode (predprepúšťacie besedy - informácie o právach a povinnostiach po prepustení z výkonu trestu), prípadne im pomáhajú pri ich individuálnych právnych problémoch, ktorých vyriešenie by mohlo prispieť k ich začleneniu do občianskeho života na slobode,

d) ďalšími vhodnými formami prispievajúcimi k resocializácii odsúdených po dohode s riaditeľom ústavu.

§ 23
Účasť miestnych orgánov štátnej správy, obcí a iných organizácií

Miestne orgány štátnej správy, obce, prípadne iné organizácie sa okrem úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných právnych predpisov[9]) môžu po dohode s riaditeľom ústavu podieľať na zaobchádzaní s odsúdenými vhodnými formami prispievajúcimi k ich resocializácii.

§ 24
Poradný zbor

(1) Poradný zbor je orgán riaditeľa ústavu, ktorý prerokúva konkrétne problémy súvisiace s výkonom trestu a odporúča uplatňovanie nových poznatkov, foriem a metód zaobchádzania s odsúdenými, o čom sa vyhotoví záznam.

(2) Zloženie poradného zboru v súlade so zákonom určuje riaditeľ ústavu, ktorý ho aj zvoláva podľa potreby alebo na podnet jeho členov.

Šiesty oddiel
Prijímanie, umiestňovanie a premiestňovanie odsúdených

Prijímanie odsúdených

§ 25

Odsúdení nastupujú na výkon trestu v určených ústavoch na výkon väzby alebo sú premiestnení na výkon trestu priamo po predchádzajúcej väzbe. Prijímanie odsúdených, ktorí sa na základe nariadenia súdu sami dostavili na výkon trestu, sa vykonáva v pracovných dňoch v čase od 8.00 do 15.00 hodiny. V prípade, že odsúdení boli predvedení na výkon trestu políciou, sa prijímajú nepretržite.

§ 26

(1) Odsúdený môže byť prijatý na výkon trestu len vtedy, ak sa preukáže jeho totožnosť a je vydané príslušné rozhodnutie súdu a nariadenie výkonu trestu.

(2) Pri prijímaní odsúdeného na výkon trestu vykoná príslušník zboru jeho dôkladnú osobnú prehliadku. Prehliadku vykonáva osoba toho istého pohlavia.

(3) O odsúdenom sa založí osobný spis; podrobnosti upravuje osobitný predpis[10]).

(4) Odsúdený si môže ponechať pri sebe rodinné fotografie, osobnú korešpondenciu, dokumentáciu z trestného konania, ktoré sa proti nemu viedlo alebo sa vedie, vlastné knihy a časopisy v množstve, ktoré zodpovedá možnostiam ich uloženia. Odsúdený môže mať pri sebe hodinky a môže používať vlastný batériový rádioprijímač tak, aby nerušil ostatných odsúdených. O ponechaní iných vecí rozhoduje riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník zboru. Ostatné veci sa prevezmú do úschovy. Podrobnosti o úschove vecí upravuje osobitný predpis[11]).

§ 27

Po dôkladnej osobnej prehliadke sa odsúdení podrobia lekárskej prehliadke, hygienickým a protiepidemickým opatreniam. V prípade podozrenia z infekčného ochorenia zabezpečí zdravotnícky pracovník izoláciu odsúdeného do vykonania vstupnej lekárskej prehliadky. Odsúdení muži sa oholia a ostrihajú. Vlasy na zadnej časti temena hlavy nesmú siahať nižšie než po golier košele, bočné partie vlasov môžu byť do polovice ušníc. Odsúdení si môžu ponechať fúzy do úrovne kútikov úst a nakrátko pristrihnutú bradu.

§ 28

O nastúpení odsúdeného na výkon trestu odošle ústav hlásenie súdu, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni, orgánu polície príslušnému podľa bydliska odsúdeného, Generálnemu riaditeľstvu Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky (ďalej len „generálne riaditeľstvo“), ako aj regionálnej národnej poisťovni príslušnej podľa sídla ústavu, ak ide o vojakov (aj v zálohe) a mužov starších ako sedemnásť rokov príslušnej vojenskej správe, a ak ide o poberateľa dôchodku aj Národnej poisťovni - Správe Fondu dôchodkového poistenia, prípadne inému príslušnému platiteľovi dôchodku.

§ 29
Vnútorná diferenciácia

Cieľom vnútornej diferenciácie je zadeľovanie odsúdených do kolektívov alebo skupín tej istej nápravnovýchovnej skupiny za účelom uplatňovania individuálnych programov zaobchádzania a zabezpečenia účinného spôsobu výkonu trestu.

Umiestňovanie odsúdených do ústavov

§ 30

(1) Po nástupe odsúdeného na výkon trestu sa pred jeho umiestnením do príslušného ústavu vykoná psychologické vyšetrenie osobnosti v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti a podľa jeho výsledku generálne riaditeľstvo rozhodne o umiestnení odsúdeného do ústavu príslušnej nápravnovýchovnej skupiny.

(2) Psychologické vyšetrenie osobnosti odsúdeného je zamerané na zistenie jeho konkrétnych resocializačných potrieb, aby sa na základe individuálnych osobitostí vymedzili najdôležitejšie vlastnosti a znaky jeho osobnosti z hľadiska možností ovplyvnenia a určenia programu zaobchádzania.

(3) Rozhodnutie o umiestnení odsúdeného do príslušného ústavu sa vykoná bez zbytočného odkladu po psychologickom vyšetrení osobnosti odsúdeného.

§ 31

Pred umiestnením odsúdeného do ústavu, ktorý nastupuje na výkon trestu priamo po predchádzajúcej väzbe, má odsúdený právo požiadať, aby ho mohli navštíviť blízke osoby[1]). Zároveň im oznámi, ktoré veci osobnej potreby mu môžu priniesť.

§ 32
Rozmiestňovanie odsúdených v ústave

(1) Odsúdení po umiestnení do určeného ústavu sa ubytujú oddelene od ostatných odsúdených. Umožní sa im, aby sa vykúpali, ostrihali a oholili, navštívili lekára, nadviazali písomný kontakt s blízkymi osobami a oboznámili sa so svojimi právami a povinnosťami, ktoré súvisia s ich pobytom v ústave. Ďalej sa im umožní oboznámiť sa s prostredím výkonu trestu, s charakterom prác, ktoré sa v ústave alebo na pracoviskách vykonávajú, s personálom ústavu a nadviazať kontakt so sociálnym pracovníkom.

(2) Zadeľovanie odsúdených do kolektívov alebo skupín v príslušnom ústave uskutoční prijímacia komisia, ktorej predsedom je vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, resp. vedúci oddelenia výkonu trestu. Jej členmi sú pedagóg, psychológ, lekár, sociálny pracovník, pracovník vnútorného, finančného a hospodárskeho oddelenia, pracovník úseku zamestnávania, prípadne ďalší pracovníci určení riaditeľom ústavu. Komisia overí totožnosť odsúdeného a údaje v jeho osobnom spise. Zároveň preverí, či odsúdený má nevyhnutné hygienické potreby, a navrhne prípadné opatrenia.

(3) Po vykonaní opatrení uvedených v odseku 1 sa odsúdení spravidla do troch dní predvolajú pred prijímaciu komisiu, ktorá konkretizuje s nimi plnenie jednotlivých cieľov ich resocializačného programu a zaradí ich do príslušnej pracovnej skupiny alebo brigády. Odsúdených si prevezme príslušný pedagóg a uvedie ich do kolektívu alebo skupiny.

(4) Riaditeľ ústavu zabezpečí, aby o vykonaných opatreniach uvedených v odseku 1 poverený príslušník zboru vykonal záznam v reedukačnom liste odsúdeného.

Premiestňovanie odsúdených

§ 33

Odsúdený sa premiestni na prechodný čas do iného ústavu

a) na písomné dožiadanie niektorého z orgánov činných v trestnom konaní,

b) na návrh riaditeľa ústavu, ak nemožno v ústave, kde odsúdený vykonáva trest, zabezpečiť uplatnenie primeraných obmedzení podľa § 10 ods. 2 zákona,

c) na návrh lekára s cieľom poskytnúť odsúdenému zdravotnícku starostlivosť, ktorá sa nedá zabezpečiť v ústave,

d) na návrh riaditeľa ústavu s cieľom preškoliť odsúdeného v odbornom kurze,

e) s cieľom zúčastniť sa na konaní pred súdom alebo pred notárom.

§ 34

Odsúdený sa premiestni do iného ústavu na ďalší výkon trestu, ak

a) súd rozhodol, že odsúdený sa preradí do inej nápravnovýchovnej skupiny,

b) generálne riaditeľstvo nariadilo premiestnenie odsúdeného do iného ústavu tej istej nápravnovýchovnej skupiny na návrh riaditeľa ústavu v rámci vnútornej diferenciácie s cieľom prehĺbiť plnenie účelu výkonu trestu a je to vhodné aj z dôvodov jeho ďalšej resocializácie,

c) generálne riaditeľstvo nariadilo premiestnenie odsúdeného do iného ústavu tej istej nápravnovýchovnej skupiny na základe kladného rozhodnutia o žiadosti odsúdeného alebo blízkych osôb[1]). V takom prípade možno odsúdeného premiestniť do ústavu s rovnakým režimom alebo do ústavu so zmierneným režimom,

d) generálne riaditeľstvo nariadilo premiestnenie odsúdeného do iného ústavu tej istej nápravnovýchovnej skupiny na základe písomného podnetu prokurátora povereného výkonom dozoru v miestach, kde sa vykonáva trest.

§ 35

(1) Žiadosť o premiestnenie do iného ústavu podľa § 34 písm. c) podáva odsúdený písomne riaditeľovi ústavu, v ktorom vykonáva trest.

(2) Riaditeľ ústavu pripojí k žiadosti svoje písomné stanovisko. Žiadosť spolu s písomným stanoviskom postúpi na rozhodnutie generálnemu riaditeľstvu.

DRUHÁ HLAVA

Prvý oddiel
Práva a povinnosti odsúdených

§ 36
Stravovanie, ubytovanie a vystrojovanie

(1) Odsúdeným sa pripravuje a vydáva strava v množstve, zložení a peňažnej hodnote, ktoré zodpovedajú príslušným odporúčaným výživovým dávkam obyvateľstva s prihliadnutím na obťažnosť vykonávanej práce a zdravotný stav odsúdeného. Medzi vydávaním hlavných jedál nemôže byť väčší časový odstup ako sedem hodín. Podrobnosti upravuje osobitný predpis[12]) Stravovanie odsúdených sa zabezpečuje v spoločných jedálňach, pokiaľ to podmienky dovoľujú s výnimkou osôb odsúdených na výnimočný trest alebo zaradených do oddelenia s osobitným dohľadom.

(2) O spôsobe úpravy izieb, lôžok a priestorov na uloženie osobných vecí odsúdených rozhoduje riaditeľ ústavu. Odsúdeným možno povoliť primeranú individuálnu estetickú úpravu ubytovacích priestorov (napr. kvety, obrazy, obrusy a pod.).

(3) Odsúdeným sa poskytuje odev a iné súčasti výstroja podľa určených vzorov a noriem a podľa klimatických a mikroklimatických podmienok. Odsúdení sú povinní nosiť ich podľa pokynov a riadne sa o ne starať. Vlastný športový odev a športovú obuv môžu odsúdení používať len pri športovej činnosti. Výnimkou sú odsúdení zaradení do otvorených a polootvorených oddelení. Odsúdení môžu používať aj vlastnú bielizeň a ponožky. Podmienky a spôsob udržiavania vlastných súčastí výstroja upravuje osobitný predpis[11]).

(4) Na uloženie osobných vecí sa každému odsúdenému poskytne skrinka, ktorú si môže uzamknúť. Odsúdení sú povinní kedykoľvek umožniť príslušníkovi zboru nahliadnuť do svojich osobných vecí. Náhradné kľúče od skriniek sú uložené v kancelárii pedagóga príslušného kolektívu alebo skupiny odsúdených, aby bolo vylúčené ich zneužitie.

(5) Miestnosti, v ktorých sú odsúdení ubytovaní, musia byť vetrateľné, osvetlené denným svetlom, musia mať zabezpečené vykurovacie a funkčné elektrické osvetľovacie telesá.

§ 37
Vychádzky, osobná hygiena, osobné voľno

(1) Účelom vychádzok je zabezpečiť odsúdeným denne pobyt na čerstvom vzduchu a aktívny oddych. Čas vychádzok odsúdených sa stanoví v časovom rozvrhu dňa. Počas vychádzok môžu odsúdení vykonávať podľa vytvorených podmienok športovú činnosť. Odsúdení sa povinne zúčastňujú na vychádzkach okrem prípadov, ak riaditeľ ústavu alebo lekár nerozhodnú inak.

(2) Ústav je povinný vytvoriť podmienky na udržiavanie osobnej hygieny odsúdených, aby sa mohli podľa potreby denne umývať, pravidelne holiť a dodržiavať bežné hygienické potreby. Sprchovanie sa odsúdeným umožní najmenej raz za sedem dní. Ak to vyžaduje pracovné zaradenie odsúdených alebo iné okolnosti, umožní sa im sprchovanie podľa potreby. Odsúdení sú bezplatne strihaní.

(3) Počas osobného voľna vymedzeného v časovom rozvrhu dňa môže odsúdený vykonávať činnosti, ktoré nie sú v rozpore s ústavným poriadkom a s účelom výkonu trestu.

Návštevy

§ 38

(1) Odsúdený môže prijímať návštevy blízkych osôb[1]) v rozsahu ustanovenom zákonom a za podmienok ustanovených touto vyhláškou v termínoch určených riaditeľom ústavu. Z naliehavých rodinných alebo osobných dôvodov môže riaditeľ ústavu alebo ním poverený príslušník zboru povoliť návštevu aj častejšie. Ak odsúdený môže prijať návštevu inej osoby (§ 12 ods. 2 zákona), nemôže to byť na úkor jeho práva prijať návštevu blízkych osôb.

(2) Odsúdeného môže súčasne navštíviť najviac päť osôb, z toho najviac dve dospelé osoby.

(3) Ak chcú odsúdeného navštíviť poverení zástupcovia cirkevných organizácií alebo záujmových združení občanov, riaditeľ ústavu po predchádzajúcej dohode s nimi návštevu povolí. Takáto návšteva sa nepovažuje za návštevu podľa odseku 1.

(4) Riaditelia ústavov môžu po vzájomnej dohode povoliť návštevu medzi odsúdenými manželmi, rodičmi a deťmi. Náklady spojené s takouto návštevou uhrádzajú odsúdení sami. Výška nákladov sa určuje podľa § 65 ods. 4 zákona.

(5) Riaditeľ ústavu môže povoliť návštevu blízkych osôb[1]) bez dozoru príslušníka zboru, ktorá sa vykoná oddelene od ostatných návštev v určenom priestore.

(6) Pred začiatkom a po skončení návštevy, pokiaľ sa uskutočnila bezkontaktným spôsobom, sa vykoná osobná prehliadka odsúdeného osobou rovnakého pohlavia. V odôvodnených prípadoch sa vykoná dôkladná osobná prehliadka.

§ 39

(1) Návšteva sa uskutočňuje v určených dňoch a v dennom čase za podmienok stanovených v ústavnom poriadku.

(2) Za priebeh návštev zodpovedá určený príslušník zboru. Pred návštevou poučí odsúdených a návštevníkov o pravidlách správania pri návšteve a odpovedá na ich prípadné otázky. Má právo rozhodovať o predčasnom ukončení návštevy v prípade porušenia pravidiel správania pri návšteve.

(3) Pri návštevách sú odsúdení povinní správať sa slušne a ohľaduplne k ostatným osobám prítomným na návštevách. Nie je im dovolené odovzdať alebo prijať peniaze, listy alebo iné veci.

(4) Pri návštevách odsúdeného poskytne príslušník zboru blízkym osobám[1]) na ich požiadanie o ňom ústnu informáciu.

(5) Návštevu odsúdených umiestnených v lôžkových častiach zdravotníckych zariadení môže lekár v odôvodnených prípadoch zakázať.

(6) Návštevy počas disciplinárnych trestov celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia a do samoväzby sa vykonajú len v tom prípade, ak povolenie na vykonanie návštevy už bolo odoslané a okolnosti už neumožňujú návštevu odvolať. Pri takejto návšteve nemôže odsúdený prijať balík.

§ 40

(1) Pre návštevníkov je zriadená čakáreň. Zriaďuje sa pri nej aj kútik pre matky s deťmi. V čakárni sú k dispozícii zákony, vyhlášky, ústavný poriadok a iné potrebné informácie, najmä o finančných a materiálnych náležitostiach odsúdených a o zdravotníckej starostlivosti.

(2) Prijatie návštevy odsúdeným, ako aj jej prípadné odmietnutie sa eviduje.

§ 41
Korešpondencia odsúdených

(1) Do korešpondencie odsúdených, ktorú dostali alebo odoslali, môže nahliadnuť bez ich súhlasu len riaditeľ ústavu alebo ním určení príslušníci zboru. Po prípadnom nahliadnutí sa korešpondencia odsúdeným musí bez zbytočného odkladu odovzdať s výnimkou korešpondencie uvedenej v odseku 2.

(2) Listy s hanlivým obsahom poškodzujúce odsúdeného, záujmy iných osôb alebo organizácií, listy nabádajúce na trestnú činnosť alebo obsahujúce nedovolenú vec a podobne sa založia do osobného spisu odsúdeného a na túto skutočnosť sa odsúdený upozorní. Ďalej sa postupuje podľa povahy zadržaných informácií alebo veci.

(3) Pre odsúdených sa umiestňujú na prístupných miestach uzamykateľné schránky určené na odosielanie korešpondencie. Listy sa podávajú v nezalepených obálkach a musia sa bez zbytočného odkladu odoslať.

(4) Na množstvo korešpondencie, ktoré môže mať odsúdený pri sebe, sa primerane použije ustanovenie § 26 ods. 4. Odsúdený má právo požiadať o uloženie korešpondencie do svojich osobných vecí. Na korešpondenciu doručenú odsúdenému podľa § 49 od orgánov uvedených v § 12 ods. 1 zákona sa nevzťahujú obmedzenia uvedené v predchádzajúcich odsekoch.

(5) V evidenčnej karte korešpondencie sa evidujú len doporučené zásielky odosielané a prijímané odsúdenými.

(6) Listová zásielka môže obsahovať iba korešpondenciu a tlačoviny.

Prijímanie balíkov a peňazí

§ 42

(1) Odsúdený má právo prijať balík do hmotnosti 5 kg za podmienok ustanovených v tejto vyhláške. Odsúdenému mladistvému a odsúdenému zaradenému do I. nápravnovýchovnej skupiny a odsúdenému zaradenému do polootvoreného oddelenia II. nápravnovýchovnej skupiny možno balík odovzdať osobne pri návšteve alebo zaslať poštou. Odsúdenému zaradenému do II. a III. nápravnovýchovnej skupiny možno balík zaslať len poštou.

(2) Balík nesmie obsahovať cennosti, alkoholické nápoje (vrátane piva), drogy a návykové látky, potraviny podliehajúce rýchlej skaze vrátane domácky vyrobených potravinových konzerv, tlačoviny alebo materiály propagujúce národnú, etnickú, rasovú alebo náboženskú neznášanlivosť, fašizmus a podobné hnutia, násilie a krutosť ani pornografickú literatúru.

(3) Balíky s potravinami a inými vecami osobnej potreby odovzdané pri návšteve sa odsúdeným vydávajú spravidla ihneď, a to v prítomnosti návštevníka, pričom obsah balíka prezerá a kontroluje poverený príslušník zboru. Od návštevníka sa neprevezmú nepovolené veci a také, ktoré by mohli ohroziť zdravie odsúdeného.

(4) Do hmotnosti balíka odovzdaného pri návšteve sa nezapočítavajú hygienické potreby pre odsúdeného a súčasti občianskeho výstroja určené na výmenu alebo doplnenie.

§ 43

Balík dodaný poštou sa zapíše do knihy balíkov, v ktorej odsúdený potvrdí jeho prijatie vrátane neporušenosti obalu. Obsah balíka sa za prítomnosti odsúdeného prekontroluje, a ak obsahuje nepovolené veci, tie sa vrátia na náklady odsúdeného alebo odosielateľa. V knihe sa uvedie hmotnosť balíka a prípadne aj rozhodnutie o vrátení tých vecí, ktoré sú označené ako nepovolené, resp. závadné. Tieto skutočnosti odsúdený potvrdí svojím podpisom.

§ 44

Ak boli odsúdenému doručené peniaze, prevedú sa na jeho konto.

§ 45
Nákup vecí osobnej potreby

V ústave sa pre odsúdených zriaďujú predajne s potravinárskym, drogériovým a iným tovarom. Sortiment tovaru schvaľuje riaditeľ ústavu. Predaj alkoholických nápojov (vrátane piva) je zakázaný. V predajniach si odsúdení kupujú tovar spravidla bezhotovostným stykom.

§ 46
Knižnice pre odsúdených

(1) Knižnice pre odsúdených sa pravidelne dopĺňajú beletriou a vhodnou odbornou literatúrou. Knižničný fond sa podľa podmienok ústavu dopĺňa aj literatúrou vydávanou v jazykoch národnostných menšín.

(2) Knižnice sú vybavené najmä Ústavou Slovenskej republiky, Trestným zákonom, Trestným poriadkom, zákonom o výkone trestu odňatia slobody a predpismi s ním súvisiacimi, ako aj ďalšou právnickou literatúrou a zákonmi.

(3) Knižnice sú vybavené aj náboženskou literatúrou, najmä bibliou, modlitebnými knižkami, literatúrou o dejinách náboženstva v súlade s vierovyznaním odsúdených.

§ 47
Informovanie o dôležitých skutočnostiach

(1) Odsúdený má právo informovať sa o stave svojich finančných záležitostí.

(2) Správu o úmrtí alebo ťažkej chorobe blízkej osoby[1]) odsúdeného mu treba bez zbytočného odkladu oznámiť. V takých prípadoch, ak to okolnosti umožňujú, sa odsúdenému udelí voľno na opustenie ústavu v súlade s § 35 zákona.

§ 48
Zdravotnícka starostlivosť

(1) Odsúdený má právo na zdravotnícku starostlivosť. Za zdravotnícku starostlivosť o odsúdených v ústave zodpovedá lekár podľa všeobecne záväzných právnych predpisov[13]).

(2) Odsúdenému, ktorý požiada o lekárske vyšetrenie, sa vyšetrenie umožní.

(3) Lekár je povinný podať riaditeľovi ústavu správu o vážnom ochorení alebo zranení odsúdeného, o čom musia byť informované aj blízke osoby[1]) odsúdeného. Ak zistí, že zdravie odsúdeného je, alebo môže byť ohrozené výkonom trestu, navrhne potrebné opatrenie riaditeľovi ústavu.

(4) Lieky sa vydávajú odsúdeným v zdravotníckom zariadení ústavu.

(5) Hygienické pomery, kvalita a hygienická nezávadnosť stravy v ústave sa pravidelne kontrolujú podľa osobitného predpisu[14]).

(6) Lekár vykonávajúci kontroly (odsek 5) predkladá riaditeľovi ústavu správy a odporúčania týkajúce sa nedostatkov v hygienickej starostlivosti.

(7) Ak riaditeľ ústavu súhlasí so správou, resp. s odporúčaním lekára podľa odseku 6, bez zbytočného odkladu prijme potrebné opatrenia. V opačnom prípade ich odstúpi s vlastným stanoviskom generálnemu riaditeľovi, ktorý rozhodne o ďalšom postupe.

§ 49
Ochrana práv odsúdených

(1) V každom ústave sa na miestach bežne dostupných odsúdeným umiestňujú uzamykateľné schránky určené na žiadosti, sťažnosti a návrhy odsúdených adresované štátnym orgánom a právnym zástupcom. Schránky musia byť skonštruované tak, aby ich nemohli otvoriť nepovolané osoby. Schránky sa pečatia.

(2) Určený príslušník zboru denne s výnimkou dní pracovného pokoja vyberá obsah schránok a bez zbytočného odkladu zabezpečí ich odoslanie adresátom.

(3) Odsúdení podávajú svoje sťažnosti, žiadosti a návrhy v zalepených obálkach tak, aby mohli byť bez zbytočného odkladu odoslané adresátovi. Ak odsúdený odosiela žiadosť alebo sťažnosť, na obálke musí uviesť svoje meno a adresu za účelom evidencie žiadosti alebo sťažnosti v príslušnom protokole.

(4) O rozhovor s osobami uvedenými v § 15 ods. 2 zákona môžu odsúdení požiadať písomne alebo ústne. Žiadosť sa musí odoslať alebo tlmočiť príslušnej osobe najneskôr v nasledujúci pracovný deň. Odsúdení sa informujú o prítomnosti prokurátora, sudcu alebo orgánu vykonávajúceho kontrolu ústavu, a ak o to požiadajú, umožní sa im hovoriť s nimi bez prítomnosti tretej osoby.

(5) V ústave sa vyčlení osobitná miestnosť na rozhovory odsúdených s ich právnym zástupcom. Ak právny zástupca neoznámi návštevu odsúdeného vopred, tá sa uskutoční v mimopracovnom čase odsúdeného.

(6) Ak právny zástupca odsúdeného obhajuje alebo zastupuje, musí sa vždy preukázať písomným poverením na zastupovanie.

(7) Ak odsúdený požiada o rozhovor riaditeľa ústavu, rozhovor sa mu umožní najneskôr do jedného týždňa, v naliehavých prípadoch bez zbytočného odkladu. Naliehavosť prípadu posudzuje riaditeľ ústavu podľa dôvodov žiadosti o rozhovor. V prípade neprítomnosti riaditeľa ústavu žiadosť odsúdeného posudzuje, prípadne rozhovor s ním uskutoční poverený funkcionár.

§ 50
Ochrana odsúdených proti neoprávnenému násiliu a ponižovaniu ľudskej dôstojnosti

(1) Odsúdený vo výkone trestu má právo na ochranu svojej osobnosti pred neoprávneným násilím, akýmikoľvek prejavmi ponižovania ľudskej dôstojnosti, urážkami alebo vyhrážkami.

(2) Príslušník zboru je povinný, ak zistí porušenie práv odsúdeného uvedených v odseku 1 alebo ak odsúdený takýto prípad oznámi, urobiť nevyhnutné opatrenie na zamedzenie takého konania a súčasne oznámiť prípad riaditeľovi ústavu alebo ním poverenej osobe.

(3) Riaditeľ ústavu je povinný dôsledne a bez zbytočného odkladu prešetriť každé hlásenie, list alebo iný poznatok týkajúci sa porušenia práv odsúdených a prijať potrebné účinné opatrenia na zabránenie ďalšieho porušovania práv odsúdených.

(4) Ak sa preukázalo, alebo je dôvodné podozrenie, že porušenia práva odsúdeného uvedeného v odseku 1 sa dopustil

a) príslušník zboru, riaditeľ ústavu zabezpečí, aby až do vyšetrenia prípadu neprichádzal tento príslušník do priameho styku s odsúdenými,

b) odsúdený vo výkone trestu, riaditeľ ústavu urobí opatrenia, aby tento odsúdený nemohol v podobnom konaní pokračovať a aby bola zaistená bezpečnosť odsúdeného, ktorého práva boli porušené, ako aj odsúdeného, ktorý takéto konanie oznámil.

(5) Príslušníci zboru sú povinní dbať, aby sa odsúdení najmä vzhľadom na svoje psychické vlastnosti, vek, prípadne zdravotný a fyzický stav nestali obeťou násilia a ponižovania ľudskej dôstojnosti a aby boli oddelení od odsúdených s agresívnymi sklonmi.

§ 51
Samosprávy odsúdených

(1) Odsúdení s výnimkou tých, ktorým bol uložený výnimočný trest, majú právo zúčastňovať sa na riešení problémov súvisiacich so spôsobom a organizáciou ich života v ústave.

(2) Jednou z foriem účasti odsúdených na organizácii ich života v ústave je účasť na práci a činnosti samospráv odsúdených v súlade s § 16 zákona.

(3) Samosprávy odsúdených sú povinné informovať o svojej činnosti ostatných odsúdených a na spoločných stretnutiach s pedagógmi prijímajú a ukladajú úlohy. Oddielová samospráva informuje o svojej činnosti odsúdených na zhromaždení oddielu najmenej raz za mesiac a celoústavná samospráva najmenej raz za štvrťrok prostredníctvom oddielových samospráv.

Základné povinnosti odsúdených

§ 52

(1) Odsúdení sú povinní v styku s príslušníkmi zboru a s inými osobami dodržiavať zásady slušného správania zaužívané v bežnom spoločenskom styku, najmä

a) pozdraviť spôsobom zaužívaným v bežnom spoločenskom styku,

b) oslovovať všetky osoby slovami „pán“ alebo „pani“ s pripojením funkcie alebo mena a vykať im,

c) pri vstupe príslušníka zboru do izby postaviť sa (s výnimkou chorých umiestnených v zdravotníckych zariadeniach).

(2) Pri organizovanom presune skupiny odsúdených pozdraví osoby uvedené v odseku 1 spôsobom zaužívaným v bežnom spoločenskom styku ten odsúdený, ktorý ich vedie.

(3) Odsúdení sú povinní správať sa slušne aj navzájom a oslovovať sa spôsobom zaužívaným v bežnom spoločenskom styku.

(4) V čase od večierky do budíčka sú odsúdení povinní dodržiavať nočný pokoj.

§ 53

(1) Vo všetkých priestoroch ústavu a v osobných veciach sú odsúdení povinní udržiavať poriadok a čistotu zodpovedajúcu hygienickému štandardu. Upratovanie, úpravu zariadenia slúžiaceho na zlepšenie prostredia a pomocné práce pre kuchyňu odsúdených vykonávajú odsúdení v mimopracovnom čase bez nároku na pracovnú odmenu. Účasť na týchto prácach sa musí organizovať tak, aby sa ňou čo najmenej narúšal spôsob a organizácia života odsúdených. Počas osobného voľna a vychádzok vykonávajú odsúdení tieto práce len dobrovoľne.

(2) Odsúdený smie fajčiť iba na vyhradených miestach.

(3) Odsúdený nesmie nadväzovať kontakty s inými osobami s cieľom prijímať a odosielať listy alebo predmety alebo získavať iné výhody, nesmie hrať hazardné ani iné hry o peniaze a iné veci.

(4) Hromadný pohyb odsúdených (nástupy do zamestnania, na previerky počtu odsúdených a pod.) sa vykonáva organizovane.

§ 54
Súčinnosť pri ochrane zdravia

(1) Odsúdený je povinný starať sa o svoje zdravie, dbať o osobnú hygienu a dodržiavať všeobecné hygienické a protiepidemické zásady.

(2) Odsúdený je povinný podrobiť sa nariadeným zdravotníckym opatreniam a presne dodržiavať liečebné postupy určené lekárom.

(3) Odsúdený nesmie predstierať ochorenie, spôsobovať si úmyselne telesnú alebo zdravotnú ujmu, ani užívať lieky nepredpísané alebo nepovolené lekárom, alebo v inom množstve, ako ich lekár predpísal a povolil.

Druhý oddiel
Disciplinárne odmeny a tresty a zhabanie veci

§ 55
Disciplinárna právomoc

Právo udeľovať disciplinárne odmeny a ukladať disciplinárne tresty odsúdeným má pedagóg, vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu, vedúci otvoreného oddelenia, vedúci polootvoreného oddelenia a riaditeľ ústavu.

Disciplinárne odmeny

§ 56

(1) Pedagóg má právo udeľovať odsúdeným tieto disciplinárne odmeny:

a) pochvalu,

b) mimoriadne povolenie návštevy,

c) mimoriadne povolenie prijať balík,

d) zvýšenie vreckového,

e) peňažnú alebo vecnú odmenu do výšky 100 Sk.

(2) Vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu, vedúci otvoreného oddelenia a vedúci polootvoreného oddelenia majú právo udeľovať odsúdeným tieto disciplinárne odmeny:

a) pochvalu,

b) mimoriadne povolenie návštevy,

c) mimoriadne povolenie prijať balík,

d) zvýšenie vreckového,

e) peňažnú alebo vecnú odmenu do výšky 300 Sk.

(3) Riaditeľ ústavu má právo udeľovať odsúdeným disciplinárne odmeny podľa § 19 zákona v celom rozsahu. Peňažnú alebo vecnú odmenu môže udeliť do výšky 500 Sk.

§ 57

(1) O udelení disciplinárnej odmeny odsúdenému napíše príslušník zboru záznam, ktorý sa založí do osobného spisu odsúdeného. Udelenie disciplinárnej odmeny, jej druh a dôvod udelenia sa tiež zaznamenajú do osobnej karty odsúdeného.

(2) Pochvala sa odsúdenému vysloví ústne, a to buď individuálne, alebo pred kolektívom, alebo pred skupinou odsúdených.

(3) Mimoriadne povolenie návštevy sa týka len jednej návštevy nad rámec práva odsúdeného na návštevu. Návšteva sa môže v rámci tejto disciplinárnej odmeny povoliť nielen blízkym osobám[1]), ale aj inej osobe.

(4) Mimoriadne povolenie prijať balík odsúdeným sa týka len jedného balíka povolenej hmotnosti nad rámec stanoveného intervalu.

(5) Vreckové možno zvýšiť uvoľnením takej sumy z úložného odsúdeného, aby jeho zostatok nebol nižší ako 2 000 Sk.

(6) Peňažnú odmenu môže odsúdený použiť ako vreckové, uložiť na vlastné konto, alebo odoslať rodine, prípadne osobe, ktorú určí.

(7) O návrhu na udelenie disciplinárnej odmeny možno rozhodnúť len do piatich dní od jeho podania.

(8) Ak sa pedagóg, vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu, vedúci otvoreného oddelenia, vedúci polootvoreného oddelenia domnievajú, že by sa odsúdenému mala udeliť vyššia disciplinárna odmena, než akú majú právo sami udeliť, postúpia vec funkcionárovi ústavu s vyššou disciplinárnou právomocou nad odsúdeným.

Voľno na opustenie ústavu

§ 58

(1) Pri rozhodovaní o udelení voľna na opustenie ústavu podľa § 35 zákona je riaditeľ ústavu povinný zvážiť, či odsúdený voľno na opustenie ústavu nezneužije. Pritom prihliada na správanie a prejavy odsúdeného vo výkone trestu, na dodržiavanie ústavného poriadku, na stupeň dosiahnutej resocializácie, jeho charakteristiku, rodinné a sociálne zázemie a na charakter jeho trestnej činnosti.

(2) Voľno na opustenie ústavu sa eviduje.

§ 59

Naliehavými rodinnými dôvodmi na udelenie voľna na opustenie ústavu sú skutočnosti, ktoré hlboko zasahujú do citového vzťahu odsúdeného k členom jeho rodiny alebo k iným blízkym osobám[1]), najmä narodenie dieťaťa, úmrtie blízkej osoby, jej ťažké ochorenie, uzavretie manželstva a podobne.

§ 60

(1) O voľne na opustenie ústavu sa vždy vopred vyrozumie orgán polície, v ktorého obvode sa bude odsúdený v čase voľna na opustenie ústavu zdržiavať.

(2) O voľne na opustenie ústavu sa vždy vyrozumie aj súd, ktorý vo veci rozhodoval v prvom stupni.

§ 61

(1) Pred udelením voľna na opustenie ústavu možno z konta odsúdeného uvoľniť primeranú sumu z jeho finančných prostriedkov. Ak odsúdený nemá na konte žiadne prostriedky, možno v osobitných prípadoch uvoľniť primeranú sumu z konta úložného s tým, že to sa doplní z ďalších finančných prostriedkov odsúdeného.

(2) Ak sa odsúdený nevráti načas z voľna na opustenie ústavu, oznámi sa to bez zbytočného odkladu príslušnému súdu. Na to, aby bol odsúdený dodaný späť na výkon trestu, urobí riaditeľ ústavu v súčinnosti s Policajným zborom potrebné opatrenia.

§ 62

Po rozhodnutí o udelení voľna na opustenie ústavu podľa § 35 zákona sa odsúdený vždy poučí o všetkých jeho povinnostiach v čase voľna na opustenie ústavu.

§ 63
Disciplinárne tresty

(1) Pedagóg má právo uložiť odsúdeným tieto disciplinárne tresty:

a) pokarhanie,

b) zákaz prijať balík až na čas troch mesiacov,

c) zníženie vreckového najviac o jednu tretinu na čas jedného mesiaca,

d) umiestnenie do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase až na desať dní,

e) celodenné umiestnenie do uzavretého oddelenia až na desať dní.

(2) Vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu, vedúci otvoreného oddelenia, vedúci polootvoreného oddelenia a riaditeľ ústavu majú právo uložiť odsúdeným disciplinárne tresty v rozsahu uvedenom v zákone.

Disciplinárne konanie

§ 64

(1) O uložení disciplinárneho trestu odsúdenému treba rozhodnúť do troch dní od vyšetrenia disciplinárneho priestupku, najneskôr však do jedného mesiaca od jeho spáchania. Odsúdenému sa uloženie disciplinárneho trestu oznámi skôr, ako sa pristúpi k jeho výkonu.

(2) Ak sa pedagóg, vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu a vedúci oddelenia výkonu trestu domnievajú, že by sa mal odsúdenému uložiť prísnejší disciplinárny trest, než aký majú právo sami uložiť, postúpia vec funkcionárovi ústavu s vyššou disciplinárnou právomocou nad odsúdeným.

(3) O disciplinárnom priestupku odsúdeného sa spíše záznam na predpísanom tlačive. Zo záznamu musia byť zrejmé konkrétne údaje o konaní hodnotenom ako disciplinárny priestupok vrátane označenia miesta, času, spôsobu spáchania priestupku a okolností, za ktorých bol spáchaný. Dôkazné prostriedky sa musia uviesť konkrétne, a to takým spôsobom, aby ich bolo možné overiť. Ak sú súčasťou dôkazných prostriedkov výpovede iných odsúdených, zaznamená sa ich obsah. Tento záznam odsúdený vlastnoručne podpíše.

(4) Priznanie odsúdeného k spáchaniu disciplinárneho priestupku nezbavuje príslušníka zboru povinnosti preskúmať a dostupnými prostriedkami preveriť všetky okolnosti disciplinárneho priestupku.

(5) Dôkazným prostriedkom je všetko, čo môže prispieť k objasneniu disciplinárneho priestupku, najmä výpovede odsúdených, vlastné zistenie príslušníka zboru, výpovede iných osôb a vecné dôkazy.

(6) Pred uložením disciplinárneho trestu sa musí odsúdenému umožniť, aby sa o veci vyjadril. Vyjadrenie odsúdeného sa písomne uvedie s dátumom v zázname o disciplinárnom priestupku a odsúdený ho podpíše. Ak ho odsúdený odmietne podpísať, uvedie sa to spolu s dôvodmi odmietnutia v zázname o disciplinárnom priestupku a s dátumom a podpisom príslušníka zboru.

(7) Pri rozhodovaní o vine, druhu a výške disciplinárneho trestu príslušník zboru prihliada aj na vyjadrenie odsúdeného.

(8) Disciplinárny trest možno uložiť len vtedy, ak sa vina odsúdeného nepochybne preukázala.

(9) Ak nie je disciplinárny priestupok závažný, alebo odsúdený sa takéhoto konania dopustil prvýkrát, možno ho riešiť aj výchovným pohovorom bez uloženia disciplinárneho trestu. O tomto pohovore príslušník zboru urobí zápis v osobnej karte odsúdeného.

(10) Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu sa uvedie so všetkými náležitosťami na predpísanom tlačive, ktoré odsúdený podpíše a uvedie dátum. Ak ho odsúdený odmietne podpísať, uvedie sa to na rozhodnutí.

§ 65

(1) Sťažnosť proti disciplinárnemu trestu môže odsúdený podať písomne alebo ústne.

(2) Ak sa sťažnosť podala písomne, vyznačí sa na nej dátum jej podania. O sťažnosti podanej ústne sa urobí zápis do záznamu o disciplinárnom priestupku, ktorý odsúdený podpíše a v ktorom sa uvedú podstatné dôvody sťažnosti a dátum jej podania.

(3) O sťažnosti proti disciplinárnemu trestu rozhoduje vždy najbližší nadriadený toho príslušníka zboru, ktorý disciplinárny trest uložil. Proti rozhodnutiu o sťažnosti nie je prípustný ďalší opravný prostriedok.

§ 66

(1) Ak sa sťažnosť proti disciplinárnemu trestu podá včas (§ 22 ods. 1 zákona), príslušník zboru, ktorý má právomoc o sťažnosti rozhodnúť, je povinný preskúmať, či sa nepochybne preukázalo, že bol spáchaný disciplinárny priestupok, či ho spáchal odsúdený, či disciplinárny trest je úmerný závažnosti disciplinárneho priestupku, okolnostiam, za ktorých bol priestupok spáchaný, a či sa v dostatočnej miere prihliadlo na doterajšie správanie odsúdeného a na záujem o jeho nápravu. Súčasne je povinný preskúmať, či sa neprekročila disciplinárna právomoc príslušníka zboru, ktorý trest uložil.

(2) Príslušník zboru, ktorý rozhoduje o sťažnosti odsúdeného proti disciplinárnemu trestu,

a) sťažnosť zamietne, ak sa podala oneskorene, podala ju neoprávnená osoba, osoba, ktorá sa jej výslovne vzdala, ktorá znovu podala v tej istej veci sťažnosť alebo ktorú už predtým výslovne vzala späť,

b) sťažnosť zamietne, ak sa zavinenie a spáchanie disciplinárneho priestupku nepochybne preukázalo a uložený disciplinárny trest je úmerný závažnosti spáchaného priestupku a je v súlade s účelom výkonu trestu odsúdeného,

c) rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu zruší, alebo zmení, ak sa spáchanie disciplinárneho priestupku síce preukázalo, ale uložený disciplinárny trest nie je úmerný závažnosti spáchaného priestupku; nový disciplinárny trest však nesmie byť prísnejší ako disciplinárny trest, ktorý sa odsúdenému pôvodne uložil,

d) zruší uložený disciplinárny trest a vráti vec príslušníkovi zboru, ktorý ho uložil, na nové disciplinárne konanie, ak neboli dostatočne objasnené všetky skutočnosti, ktoré sú na uloženie disciplinárneho trestu významné, alebo ak použité dôkazy nie sú presvedčivé. V rámci nového disciplinárneho konania nemožno odsúdenému uložiť prísnejší disciplinárny trest, ako bol uložený pôvodne. Proti rozhodnutiu o uložení nového disciplinárneho trestu má odsúdený právo podať sťažnosť,

e) zruší uložený disciplinárny trest, ak sa nepreukázalo, že bol spáchaný disciplinárny priestupok alebo že ho spáchal odsúdený.

(3) Oprávnený príslušník zboru, ktorý rozhodol o sťažnosti, odôvodní svoje rozhodnutie na predpísanom tlačive.

§ 67

Pri zmene alebo zrušení disciplinárneho trestu podľa § 66 ods. 2 písm. c) a d) sa skôr uložený disciplinárny trest, pokiaľ bol už čiastočne vykonaný, do novouloženého disciplinárneho trestu započíta, a ak by to nebolo možné, prihliadne sa na to pri ukladaní nového disciplinárneho trestu.

Výkon disciplinárnych trestov

§ 68

(1) Pokarhanie a zákaz prijať balík sa odsúdenému oznámi buď pred kolektívom, alebo pred skupinou odsúdených, alebo individuálne.

(2) Vreckové možno odsúdenému znížiť najviac o jednu tretinu. Odsúdenému sa však musí ponechať vreckové aspoň vo výške 60 Sk mesačne. Suma, o ktorú sa vreckové znižuje uložením disciplinárneho trestu zníženia vreckového, sa prevedie na úložné.

(3) Vec, o ktorej prepadnutí sa právoplatne rozhodlo, sa spolu s rozhodnutím o prepadnutí veci odovzdá podľa jej povahy príslušnému služobnému orgánu ústavu alebo finančnému orgánu územného orgánu štátnej správy.

§ 69

(1) Uzavreté oddelenie sa zriaďuje v osobitnej budove alebo vo vyčlenenom priestore ubytovní oddelenom od miestností ostatných odsúdených. Cely uzavretého oddelenia musia zodpovedať podmienkam ustanoveným osobitným predpisom[15]).

(2) Počas výkonu disciplinárnych trestov umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase, do celodenného umiestnenia a umiestnenia do samoväzby používa odsúdený určený odev. Odsúdený má právo zúčastňovať sa na vychádzkach v rozsahu jednej hodiny denne, ktoré sa vykonávajú oddelene od ostatných odsúdených. Odsúdení v uzavretom oddelení sú povinní podrobovať sa dôkladnej osobnej prehliadke podľa pokynov príslušníkov zboru. Odsúdeným sa odoberú všetky veci, ktoré by mohli použiť na úmyselné poškodenie svojho

zdravia. Strava sa im vydáva v mieste výkonu disciplinárneho trestu. V uzavretom oddelení nie je dovolené fajčiť.

(3) Odsúdený, ktorému bol uložený disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase, je povinný nastúpiť do uzavretého oddelenia v pracovných dňoch ihneď po skončení pracovného času a zotrvať v ňom i v dňoch pracovného voľna a pracovného pokoja. Ak ide o odsúdeného, ktorý nie je zaradený do práce, takýto trest nastúpi v pracovných dňoch o 15.00 hodine a skončí o 6.00 hodine nasledujúceho dňa.

(4) Pred výkonom disciplinárnych trestov celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia a umiestnenia do samoväzby sa odsúdení musia podrobiť lekárskej prehliadke.

(5) Ak odsúdený, ktorý je vo výkone disciplinárneho trestu celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia, dostane balík, na ktorý má nárok, vydá sa mu až po skončení tohto disciplinárneho trestu s výnimkou vecí podliehajúcich skaze, ktoré sa mu vydajú.

(6) V cele môže byť umiestnený odsúdený sám, ak sú na to vážne bezpečnostné dôvody, alebo ak nie sú vo výkone tohto disciplinárneho trestu súčasne aspoň dvaja odsúdení.

(7) Disciplinárny trest umiestnenia do samoväzby sa vykonáva v cele na to určenej. Umiestňuje sa do nej len jeden odsúdený. Odsúdený umiestnený do samoväzby je podrobený obmedzeniam uvedeným v odseku 2.

§ 70

Výkon disciplinárnych trestov umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase, celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia a umiestnenia do samoväzby sa odloží, prípadne preruší vždy na čas práceneschopnosti odsúdeného a jeho eskortovania.

§ 71
Odpustenie disciplinárneho trestu a upustenie od výkonu zvyšku disciplinárneho trestu

(1) Pedagóg kolektívu alebo skupiny, do ktorej je odsúdený zaradený, je oprávnený odpustiť ním uložený disciplinárny trest. Odpustiť trest je oprávnený aj nadriadený príslušníka zboru, ktorý trest uložil.

(2) Disciplinárny trest, ktorý bol odpustený, sa nevykoná. O odpustení disciplinárneho trestu urobí príslušník zboru, ktorý o ňom rozhodol, zápis do záznamu o disciplinárnom priestupku a do osobnej karty odsúdeného.

(3) Pri upustení od zvyšku výkonu disciplinárneho trestu sa postupuje obdobne ako pri odpustení disciplinárneho trestu.

§ 72
Zahladenie disciplinárneho trestu

(1) O zahladení disciplinárneho trestu je oprávnený rozhodnúť príslušník zboru uvedený v § 71 ods. 1 v súlade s § 21b zákona.

(2) Zahladenie disciplinárneho trestu sa vyznačí v zázname o disciplinárnom priestupku a v osobnej karte odsúdeného s uvedením dôvodu rozhodnutia o zahladení disciplinárneho trestu.

(3) Disciplinárny trest, ktorý bol zahladený, sa nesmie uvádzať v hodnotení odsúdeného a neprihliada sa naň pri rozhodovaní o odsúdenom.

§ 73
Disciplinárne vybavovanie priestupkov

(1) Ak sa odsúdený dopustí počas výkonu trestu priestupku podľa priestupkového zákona[16]) vybaví sa priestupok disciplinárnym konaním.

(2) Ak ide o priestupok spáchaný odsúdeným v čase pred výkonom trestu, nemožno ho vybaviť uložením disciplinárneho trestu vo výkone trestu.

§ 74
Zhabanie veci

(1) O zhabaní veci má právo rozhodnúť vedúci oddelenia výkonu väzby a výkonu trestu, vedúci oddelenia výkonu trestu, vedúci otvoreného oddelenia a vedúci polootvoreného oddelenia.

(2) Rozhodnutie o zhabaní veci musí obsahovať najmä opis veci a stručné odôvodnenie vrátane označenia páchateľa disciplinárneho priestupku, pokiaľ je známy, a osôb, ktorých sa toto rozhodnutie priamo týka, ak sú známe, a poučenie o možnosti podať sťažnosť proti tomuto rozhodnutiu.

(3) Vec, o ktorej zhabaní sa právoplatne rozhodlo, sa spolu s rozhodnutím o zhabaní veci odovzdá podľa jej povahy služobnému orgánu ústavu alebo príslušnému finančnému orgánu štátnej správy.

(4) O sťažnosti proti rozhodnutiu o zhabaní veci rozhoduje riaditeľ ústavu.

TRETIA HLAVA

Prvý oddiel
Výkon trestu v jednotlivých nápravnovýchovných skupinách

§ 75
Všeobecné ustanovenia

(1) Ak sa v tejto časti neustanovuje inak, použijú sa na výkon trestu v jednotlivých nápravnovýchovných skupinách predchádzajúce ustanovenia tejto vyhlášky.

(2) V rámci vnútornej diferenciácie sa môžu v I. a II. nápravnovýchovnej skupine zriaďovať pri jednotlivých ústavoch otvorené alebo polootvorené oddelenia, ktoré sú ich organizačnou súčasťou a sú nimi zabezpečované z administratívnej, materiálnej, finančnej a zdravotníckej stránky.

(3) Otvorené oddelenie je zariadenie, v ktorom nie sú inštalované materiálne (ženijnotechnické) prostriedky na zabránenie úteku odsúdených. Dohľad nad odsúdenými v oddelení vykonávajú pedagógovia.

(4) Polootvorené oddelenie je zariadenie, v ktorom nie sú inštalované materiálne (ženijnotechnické) prostriedky na zabránenie úteku odsúdených. Kontrolou a dohľadom ich činnosti sa poverujú odborní referenti.

(5) Ak výkon trestu v otvorenom alebo polootvorenom oddelení neplní u odsúdeného svoj účel, rozhodne o jeho premiestnení do uzavretého ústavu riaditeľ ústavu na návrh vedúceho oddelenia.

Výkon trestu v uzavretých ústavoch v I. nápravnovýchovnej skupine

§ 76

Do uzavretých ústavov v I. nápravnovýchovnej skupine sa umiestňujú odsúdení, u ktorých sa na základe psychologického vyšetrenia ich osobnosti konštatuje aktuálne vyššia odolnosť proti zaobchádzaniu s odsúdenými, alebo sa vyžadujú osobitné zdravotnícke alebo pedagogické opatrenia.

§ 77

Cez deň od budíčka do večierky nie sú odsúdení uvedení v § 76 uzamykaní v celách (izbách) ani v ubytovniach a majú povolený pohyb vo vymedzených priestoroch ústavu.

§ 78

Odsúdení uvedení v § 76 pracujú spravidla na pracoviskách mimo ústavu, a to aj na neoplotených.

§ 79

Odsúdeným v uzavretých ústavoch v I. nápravnovýchovnej skupine možno povoliť voľný pohyb mimo ústavu len výnimočne, a to len v súvislosti s plnením pracovných úloh pre potreby ústavu.

§ 80

Odsúdení uvedení v § 76 môžu prijímať návštevy blízkych osôb[1]) raz za dva týždne. Návšteva sa spravidla uskutočňuje bez priameho dozoru príslušníka zboru vo vymedzenom priestore ústavu alebo na voľnom priestranstve v ústave a umožní sa v rozsahu najmenej dvoch hodín.

§ 81

Odsúdený má právo prijať balík pri návšteve alebo zaslaný poštou podľa § 42 ods. 4 do hmotnosti 5 kg raz za dva týždne.

§ 82
Výkon trestu v otvorených oddeleniach v I. nápravnovýchovnej skupine

(1) Na základe výsledkov vyšetrenia v stredisku psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti sa do otvorených oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine umiestňujú odsúdení

a) za trestné činy spáchané z nedbanlivosti, ak to nevylučujú výsledky psychologických vyšetrení ich osobnosti,

b) za ostatné trestné činy, ak umiestnenie do tohto oddelenia je odôvodnené súčasným stavom ich osobnosti zisteným psychologickým vyšetrením.

(2) Do otvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine sa premiestni odsúdený na základe podnetu pedagóga rozhodnutím riaditeľa ústavu alebo postupom podľa § 34 u odsúdených zaradených do I. nápravnovýchovnej skupiny v iných ústavoch, ak

a) sa počas výkonu trestu ukáže, že toto premiestnenie by bolo prínosom k optimalizácii zaobchádzania potrebného na dosiahnutie určených výchovných a resocializačných cieľov,

b) po vykonaní časti trestu odsúdený sústavne dosahuje v procese resocializácie pozitívne výsledky,

c) odsúdeného súd preradil z II. do I. nápravnovýchovnej skupiny a predtým bol umiestnený v polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine.

(3) Zaobchádzanie s odsúdenými v otvorenom oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine je zamerané na rozvoj a udržanie pozitívnych vlastností osobnosti odsúdených. Jeho základom je komunitný systém.

(4) V otvorenom oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine sa zriaďuje len jedna samospráva, ktorá prerokúva otázky organizácie života odsúdených, a zveruje sa jej organizácia a realizácia niektorých kultúrno-osvetových akcií.

(5) Obmedzenia odsúdených umiestnených v otvorenom oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú spravidla na pracoviskách mimo tohto oddelenia bez dozoru príslušníka zboru, vydávajú sa im individuálne alebo hromadné priepustky s vyznačením priestoru, v ktorom sa môžu pohybovať,

b) pohyb odsúdených v objekte tohto oddelenia nie je obmedzený, izby ani ubytovne sa neuzamykajú, izby si môžu počas svojej neprítomnosti zamykať odsúdení podľa svojho uváženia,

c) odsúdení sú ubytovaní v izbách vybavených najmä lôžkami, stolom, stoličkami a skriňami určenými na uloženie osobných vecí odsúdených vrátane ich občianskych odevov,

d) odsúdeným sa v mimopracovnom čase umožňuje na základe povolenia vedúceho tohto oddelenia voľný pohyb mimo neho; ten im vydá priepustku s cieľom ich účasti na kultúrno-osvetových a športových podujatiach a rozhodne, či sa na podujatí s odsúdenými zúčastní aj pedagóg,

e) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi, po pracovnom čase môžu odsúdení používať vlastný občiansky odev,

f) odsúdení môžu prijímať návštevy raz za týždeň. Vedúci otvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine môže raz mesačne odsúdenému z výchovných dôvodov povoliť, aby navštívil blízke osoby[1]) mimo tohto oddelenia na čas najviac štyridsaťosem hodín. Po dohode s odsúdeným určí miesto návštevy blízkych osôb, pričom mu vystaví povolenie, v ktorom sa uvedie, kde a ako dlho sa môže zdržiavať. Návštevy v otvorenom oddelení sa uskutočňujú bez priameho dozoru príslušníka zboru vo vymedzenom priestore ústavu alebo na voľnom priestranstve. V čase návštev môžu mať všetci odsúdení občiansky odev.

§ 83
Výkon trestu v polootvorených oddeleniach v I. nápravnovýchovnej skupine

(1) Do polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine sa umiestňujú odsúdení priamo na návrh strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti.

(2) Do polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine možno premiestniť na základe podnetu pedagóga rozhodnutím riaditeľa ústavu alebo postupom podľa § 34 tých odsúdených, u ktorých sa po vykonaní časti trestu dá predpokladať, že toto premiestnenie by bolo prínosom k optimalizácii zaobchádzania potrebného na dosiahnutie vytýčených výchovných a resocializačných cieľov.

(3) Do polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine sa vždy umiestňujú odsúdení, ktorých súd preradil z II. do I. nápravnovýchovnej skupiny, ak boli umiestnení v polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine.

(4) Zaobchádzanie s odsúdenými v polootvorenom oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine je zamerané na rozvoj a udržanie pozitívnych vlastností osobnosti odsúdených. Jeho základom je komunitný systém.

(5) V polootvorenom oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine sa zriaďuje len jedna samospráva, ktorá prerokúva otázky organizácie života odsúdených, a zveruje sa jej organizácia a realizácia niektorých kultúrno-osvetových akcií.

(6) Obmedzenia odsúdených umiestnených v polootvorenom oddelení v I. nápravnovýchovnej skupine sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú na nestrážených pracoviskách,

b) pohyb odsúdených v objekte polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine je bez obmedzenia, izby si môžu uzamykať odsúdení podľa svojho uváženia na čas svojej neprítomnosti,

c) odsúdení sú ubytovaní v izbách vybavených najmä lôžkami, stolom, stoličkami a skriňami určenými na uloženie osobných vecí odsúdených vrátane ich občianskych odevov,

d) v mimopracovnom čase môžu organizovať aj akcie mimo polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine, pričom sa vyžaduje účasť pedagóga, prípadne iného príslušníka zboru,

e) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi, v mimopracovnom čase môžu nosiť občiansky odev počas návštev a pri účasti na hromadných kultúrno-spoločenských akciách,

f) návštevy môžu odsúdení prijímať raz za štrnásť dní, okrem toho raz za mesiac môže vedúci polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine z výchovných dôvodov povoliť, aby odsúdený navštívil blízke osoby[1]) na čas najviac dvadsaťštyri hodín. Po dohode s odsúdeným určí miesto návštevy. Na opustenie polootvoreného oddelenia v I. nápravnovýchovnej skupine sa odsúdenému vydá povolenie, v ktorom sa uvedie, kde a ako dlho sa bude zdržiavať. Návštevy v tomto oddelení sa konajú vo vymedzenom priestore ústavu alebo na voľnom priestranstve. V čase návštev môžu mať odsúdení občiansky odev.

Výkon trestu v uzavretých ústavoch v II. nápravnovýchovnej skupine

§ 84

V uzavretých ústavoch v II. nápravnovýchovnej skupine sú odsúdení uzamykaní v ubytovniach, nie však v celách (izbách). V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu v rámci vnútornej diferenciácie nariadiť aj uzamykanie ciel (izieb). Odsúdení sa v ústave pohybujú zásadne pod dohľadom príslušníka zboru.

§ 85

(1) Odsúdení v uzavretých ústavoch v II. nápravnovýchovnej skupine pracujú na pracoviskách vnútri ústavu alebo mimo neho. Podmienky ich stráženia a eskortovania upraví osobitný predpis.

(2) Voľný pohyb mimo ústavu sa odsúdeným spravidla nepovoľuje. Výnimku môže udeliť iba riaditeľ ústavu pre odsúdených zabezpečujúcich prevádzku ústavu a ich účelových zariadení.

§ 86

Odsúdených uvedených v § 85 môžu navštíviť blízke osoby[1]) raz za mesiac. Návštevy sa vykonajú bez priameho kontaktu za prítomnosti príslušníka zboru. Výnimky môže povoliť riaditeľ

ústavu tým odsúdeným, ktorí sú zaradení na pracoviskách s nepriamym strážením a s voľným pohybom. Návštevy sa umožnia v rozsahu najmenej dvoch hodín.

§ 87

Odsúdený má právo prijať balík zaslaný poštou podľa § 42 do hmotnosti 5 kg raz za mesiac.

§ 88
Výkon trestu v polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine

(1) Do polootvoreného oddelenia v II. nápravnovýchovnej skupine sa umiestňujú odsúdení na základe návrhu strediska psychodiagnostickej a konzultačnej činnosti priamo, najmä v prípade prvotrestaných odsúdených, ak to nevylučuje výsledok vstupného psychologického vyšetrenia ich osobnosti.

(2) Do polootvoreného oddelenia v II. nápravnovýchovnej skupine možno premiestniť na základe podnetu pedagóga rozhodnutím riaditeľa ústavu alebo postupom podľa § 34 tých odsúdených z iných ústavov, u ktorých sa na základe výsledkov resocializačného procesu dá predpokladať, že toto premiestnenie by bolo prínosom k ich resocializácii a že netreba uplatniť bezpečnostné opatrenia zamedzujúce útek odsúdeného.

(3) Zaobchádzanie s odsúdenými v polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine je zamerané na rozvoj pozitívnych vlastností odsúdených. Jeho základom je individuálna výchovná práca a komunitný systém.

(4) V polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine sa zriaďuje jedna samospráva odsúdených, ktorá sa podieľa na obsahu a organizácii života odsúdených, a môže aj samostatne realizovať niektoré kultúrno-osvetové podujatia.

(5) Obmedzenia odsúdených umiestnených v polootvorenom oddelení v II. nápravnovýchovnej skupine sa zmierňujú takto:

a) odsúdení pracujú na nestrážených pracoviskách,

b) pohyb odsúdených v objektoch tohto oddelenia je voľný, ubytovne odsúdených sa uzamykajú len v čase nočného odpočinku,

c) v mimopracovnom čase môžu organizovať aj podujatia mimo tohto oddelenia, pričom sa vyžaduje účasť pedagóga, prípadne iného príslušníka zboru,

d) pracovný odev odsúdených sa neoznačuje pásmi. V mimopracovnom čase môžu na hromadných kultúrno-spoločenských podujatiach a počas návštev nosiť svoj občiansky odev,

e) odsúdení sú ubytovaní v izbách vybavených najmä lôžkami, stolom, stoličkami a skriňami určenými na uloženie osobných vecí odsúdených, prípadne ich občianskych odevov,

f) odsúdení môžu prijať návštevu raz za mesiac. Návštevy sa konajú vo vymedzenom priestore ústavu alebo na voľnom priestranstve a ich trvanie je obmedzené časom vymedzeným na návštevy. Vedúci polootvoreného oddelenia v II. nápravnovýchovnej skupine môže z výchovných dôvodov odsúdenému povoliť raz za dva mesiace na čas najviac dvadsaťštyri hodín návštevu blízkych osôb[1]) mimo priestoru oddelenia. Po dohode s odsúdeným určí miesto voľného pohybu, odsúdenému sa vydá povolenie, v ktorom sa uvedie, kde a ako dlho sa bude zdržiavať.

Výkon trestu v uzavretých ústavoch v III. nápravnovýchovnej skupine

§ 89

(1) Cely (izby) aj celé ubytovne uzavretých ústavov v III. nápravnovýchovnej skupine, v ktorých sú odsúdení ubytovaní, sa vždy uzamykajú. Mimo oddelenia sa odsúdení pohybujú len pod dozorom príslušníka zboru.

(2) Odsúdení uvedení v odseku 1 s výnimkou tých, ktorým bol uložený výnimočný trest, zásadne pracujú na pracoviskách vnútri ústavu.

§ 90

Odsúdeného môžu navštíviť blízke osoby[1]) raz za šesť týždňov. Návšteva sa vykoná bez priameho kontaktu pod dohľadom príslušníka zboru a umožní sa v rozsahu najmenej dvoch hodín.

Výkon výnimočného trestu

§ 91

(1) Osoby odsúdené na výnimočný trest sa umiestňujú do určených ústavov.

(2) V určenom ústave sa odsúdení uvedení v odseku 1 zadeľujú do kolektívov alebo skupín, v ktorých spravidla spoločne pracujú a sú ubytovaní. Zaraďovanie do jednotlivých kolektívov alebo skupín sa vykonáva tak, aby boli oddelení výrazne narušení odsúdení so sklonmi k násilnému konaniu, prípadne odsúdení s výraznými poruchami osobnosti od ostatných odsúdených.

(3) Odsúdeným na výnimočný trest sa venuje potrebná individuálna starostlivosť psychológa, prípadne ďalších odborných pracovníkov, najmä pedagóga a psychiatra.

§ 92

(1) Mimoriadne nebezpečné osoby odsúdené na výnimočný trest sa ubytujú po jednom v celách, v ktorých aj pracujú.

(2) V celách určených na výkon výnimočného trestu sú odsúdení vo dne v noci uzamykaní. Cely sú vybavené oddeleným WC, umývadlom (prípadne aj sprchou), lôžkom, skrinkou, stoličkou, stolom, rozhlasom po drôte, prípadne rozhlasovým alebo televíznym prijímačom.

§ 93

Návštevy odsúdených uvedených v § 91 ods. 1 a § 92 ods. 1 sa vykonávajú bez priameho kontaktu za priameho dozoru príslušníka zboru.

§ 94

Disciplinárny trest umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase a umiestnenia do samoväzby sa vykonáva oddelene od ostatných odsúdených.

Výkon trestu u žien

§ 95

Trest odňatia slobody u žien sa vykonáva s prihliadnutím na ich fyziologické a psychické osobitosti.

§ 96

(1) V ubytovniach odsúdených žien sa vytvoria podmienky na pranie osobnej bielizne, vykonávanie drobných opráv osobných vecí a na každodenné sprchovanie.

(2) Pri úprave zovňajšku odsúdených žien sa umožní primerané používanie vlastných kozmetických prípravkov. Úprava vlasov natáčkami sa neobmedzuje.

§ 97
Výkon trestu u mladistvých

(1) Ak táto vyhláška neustanovuje inak, vzťahujú sa na výkon trestu mladistvých ustanovenia tejto vyhlášky upravujúce výkon trestu v I. nápravnovýchovnej skupine.

(2) Pri výkone trestu mladistvých sa s osobitným dôrazom uplatňujú také spôsoby zaobchádzania, ktoré minimalizujú negatívne účinky izolácie od spoločnosti. V tejto súvislosti sa zaobchádzanie s mladistvými orientuje najmä na zvyšovanie vedomia zodpovednosti a samostatnosti, na získavanie kvalifikácie a pozitívneho vzťahu k práci, vzdelávanie a rozvíjanie spoločensky prospešnej záujmovej činnosti.

(3) Pri zaobchádzaní s mladistvými sa využívajú možnosti organizovania kultúrno-osvetových akcií mimo ústavu.

§ 98
Vnútorná diferenciácia mladistvých

(1) Mladiství sa s cieľom prehĺbiť výchovné pôsobenie na nich zadeľujú v ústave do dvoch diferenciačných skupín, v ktorých majú rozsah práv aj obmedzení rovnaký.

(2) Do I. diferenciačnej skupiny sa zaraďujú mladiství mentálne vyspelejší, ktorí sa delia na podskupinu s priaznivou prognózou vychovávateľnosti a na podskupinu s nepriaznivou prognózou vychovávateľnosti.

(3) Do II. diferenciačnej skupiny sa zaraďujú mladiství intelektovo podpriemerní až defektní, ktorí sa delia na podskupinu s priaznivou prognózou vychovávateľnosti a na podskupinu s nepriaznivou prognózou vychovávateľnosti.

(4) V oboch diferenciačných skupinách sa vytvárajú kolektívy alebo skupiny mladistvých, v ktorých by nemalo byť viac ako desať osôb; ich počet môže byť vyšší len na obmedzený čas.

(5) Pri vytváraní kolektívov alebo skupín sa zohľadňujú najmä kritériá vzdelania, úrovne pracovných schopností, povahových charakteristík a ďalších znakov. Pre každý takto vytvorený kolektív alebo skupinu sa vypracuje primeraný výchovný alebo liečebno-výchovný program. Každý kolektív alebo každá skupina sú pridelené do starostlivosti jednému pedagógovi.

§ 99
Návštevy mladistvých

(1) Trvanie návštevy blízkych osôb je vymedzené časom návštevných hodín v ústave. Mladiství môžu byť počas trvania návštevy oblečení vo svojom občianskom odeve. Návšteva sa uskutočňuje spravidla bez priameho dozoru príslušníka zboru vo vyhradenej miestnosti alebo na voľnom priestranstve ústavu.

(2) Návštevníkom sa umožní účasť na kultúrnych a športových vystúpeniach mladistvých, prehliadka zariadenia ústavu, školy a pracovísk.

(3) Na návrh pedagóga môže riaditeľ ústavu povoliť mladistvému v súvislosti s návštevou voľný pohyb mimo ústavu na čas neprevyšujúci dvanásť hodín.

§ 100
Kultúrno-osvetová práca s mladistvými

(1) Poslaním kultúrno-osvetovej práce s mladistvými je zvyšovať ich kultúrnu a vzdelanostnú úroveň, právne vedomie, umožniť im osvojovanie si mravných noriem a pozitívne formovať ich občianske postoje a morálku. Na dosiahnutie týchto cieľov sa využíva kultúrno-osvetová činnosť, pričom sa kladie dôraz na aktivizujúce metódy výchovy uskutočňované v kolektívoch alebo skupinách.

(2) S cieľom umožniť povinnú školskú dochádzku mladistvých ústav po dohode s orgánmi školskej správy zabezpečí denné vyučovanie. Ústav na vlastné náklady a vlastnými pracovníkmi zabezpečí kurzy pre negramotných mladistvých.

(3) V odôvodnených prípadoch sa mladistvým po dohode so školskými orgánmi umožní pokračovať v štúdiu na školách poskytujúcich stredné alebo úplné stredné vzdelanie, ak je štúdium možné a je vhodná individuálna príprava mladistvých bez dennej dochádzky do školy alebo na praktický výcvik.

(4) Ústav v spolupráci so školskými orgánmi zabezpečuje pre mladistvých vyučenie a zaučenie v rôznych profesiách.

(5) Pri kultúrno-osvetových akciách a návštevách školských zariadení môžu mladiství používať svoj občiansky odev.

(6) Účasť mladistvých na kultúrno-osvetových akciách je povinná.

§ 101
Záujmová činnosť mladistvých

(1) Záujmová činnosť mladistvých sa vykonáva podľa ich individuálnych predpokladov, záujmov a potrieb resocializačného procesu. Uskutočňuje sa individuálnou formou alebo účasťou na činnosti záujmových krúžkov, ktorých počet a obsahové zameranie je určované aktuálnou skladbou mladistvých a štruktúrou ich záujmov.

(2) Mladistvý má právo si vybrať, v ktorom záujmovom krúžku bude pracovať, pričom môže pracovať súbežne aj vo viacerých záujmových krúžkoch.

(3) Spravidla raz za šesť mesiacov sa koná prehliadka výsledkov záujmovej činnosti mladistvých.

§ 102
Príprava na prepustenie mladistvých

(1) Osobitná pozornosť sa venuje príprave mladistvého na prepustenie z výkonu trestu, a to najmä obsahovým zameraním skupinových výchovných postupov a individuálneho poradenstva, účasťou na spoločenských a kultúrnych podujatiach mimo ústavu v sprievode pedagóga a informatívnymi vychádzkami.

(2) Na základe analýzy sociálnej situácie mladistvého po prepustení dohodne ústav s príslušnými miestnymi orgánmi štátnej správy umiestnenie mladistvého do učebného alebo pracovného pomeru, prípadne aj poskytnutie vhodného ubytovania.

(3) Ak sa má mladistvý po skončení výkonu trestu dodať podľa nariadenia súdu do ochrannej alebo ústavnej výchovy, zašle ústav príslušnému výchovnému zariadeniu oznámenie o nadchádzajúcom prepustení z výkonu trestu a výpis z jeho pedagogickej dokumentácie.

Druhý oddiel
Výkon trestu jednotlivých kategórií odsúdených

§ 103
Odsúdení s uloženým ochranným liečením

(1) Ak je odsúdenému súčasne s trestom odňatia slobody uložené ochranné liečenie, je odsúdený zaradený na výkon trestu do ústavu, v ktorom sa takéto liečenie vykonáva; jeho liečenie sa začne v čo najkratšom čase po nástupe výkonu trestu.

(2) Pokiaľ dĺžka výkonu trestu nestačí na splnenie účelu ochranného liečenia, riaditeľ ústavu na základe podnetu príslušných odborných pracovníkov navrhne súdu, aby po skončení výkonu trestu liečenie pokračovalo.

(3) Spôsob výkonu ochranného liečenia vo výkone trestu a súčinnosť s orgánmi štátnej zdravotníckej správy upravuje osobitný predpis[17]).

Výkon trestu u odsúdených s poruchami osobnosti

§ 104

Odsúdení, u ktorých boli na základe psychiatrického alebo psychologického vyšetrenia diagnostikované poruchy osobnosti vyžadujúce uplatňovanie osobitných výchovných a liečebných postupov, môžu byť zaradení do

a) samostatného kolektívu alebo skupiny v určenom ústave,

b) špeciálneho oddelenia v určenom ústave, v ktorom sa budú uplatňovať osobitné liečebné postupy založené na princípoch skupinového ovplyvňovania,

c) špecializovaného oddelenia v určenom ústave, v ktorom sa budú uplatňovať prevažne individuálne psychoterapeutické metódy vychádzajúce z psychiatrických a psychologických prístupov.

§ 105

(1) Odsúdení, u ktorých boli na základe psychiatrického alebo psychologického vyšetrenia diagnostikované menej výrazné poruchy osobnosti, sa v určenom ústave podľa potreby zaraďujú do samostatných kolektívov alebo skupín.

(2) Odsúdení s obzvlášť výraznými poruchami osobnosti sa spravidla zaraďujú do špecializovaného oddelenia v určenom ústave. U týchto odsúdených sa uplatňujú osobitné

liečebné a výchovné postupy založené na princípoch skupinového ovplyvňovania a sociálneho určenia. Tieto postupy zabezpečujú určení príslušníci zboru pod vedením psychológa spolu so zdravotníckymi pracovníkmi pod vedením psychiatra.

(3) Odsúdení uvedení v odseku 2, s ktorými nemožno resocializačne pracovať na báze skupinových metód a u ktorých je porucha osobnosti sprevádzaná defektom intelektu, organickým poškodením centrálnej nervovej sústavy či inými zmenami spôsobenými dlhodobou závislosťou od alkoholu, toxických látok a podobne, sa zaraďujú do špecializovaného oddelenia v určenom ústave. Proces zaobchádzania s týmito osobami je založený na individuálnom prístupe s uprednostňovaním psychoterapeutických prvkov.

(4) Vzhľadom na stupeň resocializácie odsúdených a potrebu prehĺbiť špecializované zaobchádzanie možno odsúdených s poruchami osobnosti premiestniť na odporúčanie odbornej komisie pracovníkov ústavu do iného ústavu, v ktorom je zriadené oddelenie s iným typom špecializovaného zaobchádzania.

Odsúdení vyžadujúci osobitný dohľad

§ 106

Odsúdení, z ktorých správania vo výkone trestu a z príslušnej dokumentácie vyplýva, že negatívne pôsobia na ostatných odsúdených, ohrozujú bezpečnosť príslušníkov zboru a občianskych pracovníkov zboru, alebo sa pokúsili o útek z výkonu trestu, alebo sa naň pripravovali, sú závislí od drog, prechovávajú ich, alebo sú ich distribútormi, sa na návrh pedagóga rozhodnutím riaditeľa ústavu zaradia do oddelenia pre odsúdených vyžadujúcich osobitný dohľad. Takéto oddelenie sa môže zriaďovať v ústavoch všetkých nápravnovýchovných skupín.

§ 107

(1) Odsúdení zaradení do oddelenia s osobitným dohľadom

a) ubytujú sa oddelene od ostatných odsúdených, a to aj v zdravotníckom zariadení, ak sú na to podmienky,

b) pracujú na pracovisku osobitne zriadenom na tento účel, prípadne môžu pridelenú prácu vykonávať v celách (izbách),

c) sú pod priamym dohľadom príslušníkov zboru,

d) v celách (izbách) sú uzamykaní,

e) nemajú povolené organizovať si vlastné kultúrne a zábavné akcie,

f) záujmovú činnosť môžu vykonávať na základe povolenia príslušníka zboru, a to len v celách (izbách),

g) nezaraďujú sa do vzdelávacích kurzov,

h) môžu sledovať televízne relácie a filmové predstavenia len na základe povolenia pedagóga,

i) nemajú samosprávu.

(2) Disciplinárne tresty umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase a umiestnenia do samoväzby sa u odsúdených zaradených do oddelenia s osobitným dohľadom vykonávajú oddelene od ostatných odsúdených.

§ 108

(1) Dôvodnosť zotrvávania odsúdeného v oddelení s osobitným dohľadom preskúmava riaditeľ ústavu najmenej raz za tri mesiace, a to na základe hodnotenia jeho správania a psychologického, resp. psychiatrického vyšetrenia.

(2) Rozhodnutie o zrušení zaradenia odsúdeného do tohto oddelenia vydáva riaditeľ ústavu na podnet a na základe odporúčania pedagóga a ďalších odborníkov.

§ 109
Výkon trestu u cudzincov a osôb bez štátnej príslušnosti

(1) Odsúdení cudzinci a osoby bez štátnej príslušnosti sa na výkon trestu umiestňujú do určených ústavov podľa jednotlivých nápravnovýchovných skupín a vzťahujú sa na nich ustanovenia tejto vyhlášky.

(2) Odsúdeným cudzincom sa umožní styk so zastupiteľským úradom štátu, ktorého sú občanmi, a môžu mu podávať svoje žiadosti a sťažnosti. Na podávanie žiadostí a sťažností osôb bez štátnej príslušnosti sa vzťahujú ustanovenia tejto vyhlášky s tým, že majú právo obracať sa za účelom ochrany svojich práv aj na príslušné medzinárodné orgány.

Výkon trestu u odsúdených starších osôb, odsúdených so zníženou pracovnou schopnosťou alebo odsúdených postihnutých chybami

§ 110

Do určených ústavov alebo do samostatných oddelení ústavov sa umiestňujú po predchádzajúcom posúdení na vyčlenenom oddelení Nemocnice pre obvinených a odsúdených v Trenčíne odsúdení

a) muži starší ako 65 rokov veku a ženy staršie ako 60 rokov veku,

b) občania, ktorí majú podľa rozhodnutia príslušného orgánu[18]) zníženú pracovnú schopnosť[19]), sú trvalo práceneschopní, trpia dlhodobo závažnou chorobou, ktorá podstatne znižuje ich pracovnú schopnosť, alebo vyžaduje sústavnú liečebno-preventívnu starostlivosť.

§ 111

Pri výkone trestu u odsúdených uvedených v § 110 sa uplatňujú tieto zásady:

a) na návrh lekára alebo na vlastnú žiadosť a so súhlasom lekára môžu byť zaradení na vhodné pracoviská,

b) nemožno im uložiť disciplinárny trest umiestnenia do samoväzby. Pred uložením disciplinárnych trestov umiestnenia do uzavretého oddelenia v mimopracovnom čase a celodenného umiestnenia do uzavretého oddelenia treba vyžiadať stanovisko lekára,

c) podľa rozhodnutia a pokynov lekára sa vykonáva liečebno-preventívna a rehabilitačná starostlivosť,

d) odsúdení sa zúčastňujú na vychádzkach, ak im to umožňuje ich zdravotný stav,

e) odsúdeným sa umožní účasť na kultúrno-osvetových akciách a záujmových činnostiach.

Tretí oddiel
Podmienečné prepustenie

Hodnotenie a prepustenie odsúdeného

§ 112

(1) Žiadosť odsúdeného o podmienečné prepustenie sa musí odoslať so stručnými osobnými údajmi a údajmi uvedenými v rozsudku príslušného súdu, a to do piatich dní po jej podaní. Do siedmich dní po podaní žiadosti sa spracuje a odošle súdu hodnotenie odsúdeného (ďalej len „hodnotenie“). Ak riaditeľ ústavu podá vlastný návrh na podmienečné prepustenie, pripojí sa k tomuto návrhu aj hodnotenie. Hodnotenie sa vypracuje aj na požiadanie súdu, ktorý koná o podmienečnom prepustení, a to do siedmich dní od doručenia dožiadania.

(2) Hodnotenie podľa odseku 1 vypracúva príslušný pedagóg, ktorý má odsúdeného vo svojom kolektíve alebo v skupine. Hodnotenie schvaľuje a podpisuje riaditeľ ústavu.

(3) Hodnotenie podľa odseku 1 musí byť výstižné, objektívne a konkrétne. Musí sa v ňom zhodnotiť správanie odsúdeného vo výkone trestu a jeho vzťah k práci po celú dobu výkonu trestu. Pri hodnotení osobných vlastností treba využiť výsledky psychologického vyšetrenia. Hodnotenie obsahuje tiež údaje o rodinnom a sociálnom zázemí odsúdeného, ako aj ďalšie okolnosti dôležité pre správne rozhodnutie súdu. S výnimkou návrhu riaditeľa ústavu na podmienečné prepustenie hodnotenie nesmie obsahovať konkrétne odporúčanie, ako sa má o žiadosti rozhodnúť, ale v závere sa uvedie, ako sa plní účel výkonu trestu.

(4) Na verejnom zasadnutí súdu konanom o podmienečnom prepustení sa zúčastní spravidla ten pedagóg, ktorý má odsúdeného vo svojom kolektíve alebo v skupine.

§ 113

Obdobne ako pri vypracúvaní hodnotenia odsúdeného na účely rozhodovania o podmienečnom prepustení (§ 112) sa postupuje pri vypracúvaní hodnotenia na dožiadanie štátneho orgánu, najmä v konaní o žiadosti o milosť alebo pri spracúvaní návrhu na zmenu spôsobu výkonu trestu.

§ 114

Odsúdený sa podmienečne prepustí na základe písomného nariadenia súdu, ktoré sa založí do osobného spisu odsúdeného.

Štvrtý oddiel
Ukončenie výkonu trestu a upustenie od výkonu zvyšku trestu

Prepustenie odsúdeného na slobodu

§ 115

Odsúdený sa z ústavu prepustí na slobodu, ak

a) skončila doba výkonu trestu ustanovená vo vykonateľnom rozhodnutí súdu a nie je nariadenie súdu na výkon ďalšieho trestu,

b) súd alebo prokurátor písomne nariadil, aby bol odsúdený prepustený na slobodu

c) tak rozhodol prezident republiky pri udeľovaní milosti,

d) to písomne nariadil minister spravodlivosti Slovenskej republiky alebo generálny prokurátor Slovenskej republiky.

§ 116

(1) Ak odsúdený ochorel nevyliečiteľnou , životu nebezpečnou chorobou alebo nevyliečiteľnou duševnou chorobou, riaditeľ ústavu na základe návrhu lekára bez zbytočného odkladu predloží súdu návrh na upustenie od výkonu zvyšku trestu.

(2) K návrhu podľa odseku 1 sa vždy pripojí správa o zdravotnom stave odsúdeného vypracovaná lekárom a stanovisko zdravotníckeho odboru generálneho riaditeľstva.

§ 117

V ústave sa s dvojmesačným predstihom vyhotovuje zoznam tých odsúdených, ktorí majú byť prepustení z výkonu trestu. Na základe tohto zoznamu sa spracuje o každom odsúdenom oznámenie o nadchádzajúcom prepustení osoby z výkonu trestu, ktoré sa zašle príslušnému orgánu miestnej štátnej správy. Podrobnosti upravuje osobitný predpis[20]).

§ 118

(1) Pred prepustením sa odsúdenému umožní, aby sa osprchoval, oholil a vykoná sa jeho lekárska prehliadka.

(2) Prepustenému odsúdenému sa vydajú jeho osobné veci a finančné prostriedky. Postup pri výdaji, prípadne pri strate osobnej veci, ako aj postup pri administratívnom a finančnom vyporiadaní upravujú osobitné predpisy[21]).

§ 119

(1) Pred prepustením sa s každým odsúdeným vykoná pohovor, v ktorom sa zdôrazní jeho povinnosť prevziať si na príslušnom policajnom útvare v mieste trvalého bydliska svoj preukaz totožnosti.

(2) Pri pohovore (odsek 1) sa odsúdený poučí aj o tom, že je v jeho záujme dostaviť sa po prepustení na prerokovanie svojho pracovného uplatnenia k svojmu zamestnávateľovi alebo na úrad práce.

(3) Po skončení pohovoru uskutočneného podľa odsekov 1 a 2 sa odsúdenému predloží na podpis vyhlásenie, že bol o skutočnostiach uvedených v predchádzajúcich odsekoch pri prepustení poučený, a vydá sa mu potvrdenie o jeho prepustení.

§ 120

Prepúšťanie odsúdených z výkonu trestu sa uskutočňuje v čase od 8.00 do 15.00 hodiny, a to aj tých odsúdených, ktorým sa trest skončí pred 8.00 hodinou nasledujúceho dňa.

§ 121
Postup pri úmrtí odsúdeného

(1) Ak odsúdený zomrie počas výkonu trestu, treba vždy zabezpečiť ohliadku a súdnu pitvu mŕtvoly. Riaditeľ ústavu alebo ním poverený funkcionár vykoná opatrenia na zabezpečenie miesta úmrtia a osôb, ktoré o udalosti majú vedomosti, a príslušným orgánom umožní zistiť okolnosti smrti.

(2) Lekár vykoná potrebné opatrenia v súlade so všeobecne záväzným právnym predpisom[22]) a s osobitným predpisom[23]) a riaditeľ ústavu o tom upovedomí generálne riaditeľstvo, prokurátora

vykonávajúceho dozor nad výkonom trestu, súd, ktorý nariadil výkon trestu, príslušný orgán miestnej štátnej správy a orgán územnej samosprávy, ktorý vedie matriku.

(3) Poverený funkcionár ústavu upovedomí o úmrtí odsúdeného aj blízke osoby[1]) a vyzve ich, aby si mŕtvolu prevzali po vykonaní súdnej pitvy a predchádzajúcom súhlase orgánu činného v trestnom konaní. Ak si ju neprevezmú, zariadi riaditeľ ústavu pohreb zomrelého spopolnením[24]) a pošle im potvrdenie o pohrebe; zároveň ich vyzve, aby si prevzali veci po zomrelom s tým, že inak sa odovzdajú notárovi do úschovy.

ŠTVRTÁ HLAVA
ZÁVEREČNÉ A ZRUŠOVACIE USTANOVENIA

§ 122

Zrušuje sa:

vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 332/1991 Zb., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch Slovenskej republiky (Poriadok výkonu trestu).

§ 123
Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť dňom vyhlásenia.

Milan Hanzel v. r.

1) § 116 Občianskeho zákonníka.

2) Napr. zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.Zákon č. 172/1990 Zb. o vysokých školách.

3) § 29 ods. 2 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov.

4) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 431/1991 Zb. o zrážkach z pracovnej odmeny osôb, ktoré sú vo výkone trestu odňatia slobody, a o výkone rozhodnutia zrážkami z pracovnej odmeny týchto osôb.

5) Zákonník práce.Zákon č. 126/1985 Zb. o požiarnej ochrane v znení neskorších predpisov.

6) Zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností.

7) Napr. § 4 Trestného poriadku.

8) Zákon č. 60/1965 Zb. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.Zákon č. 335/1991 Zb. o súdoch a sudcoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 12/1993 Z. z.Zákon Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 12/1993 Z. z.

9) Zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.Zákon Slovenskej národnej rady č. 472/1990 Zb. o organizácii miestnej štátnej správy v znení neskorších predpisov.

10) Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 2/1974 - úplné znenie Inštrukcie o vedení administratívy a evidencie pri výkone väzby a trestu odňatia slobody v nápravnovýchovných ústavoch a väzniciach Slovenskej socialistickej republiky v znení neskorších predpisov.

11) Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 10/1984 o vystrojovaní obvinených a odsúdených v znení rozkazu ministra spravodlivosti č. 5/1992.

12) Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 16/1972 - Stravovanie v Zbore nápravnej výchovy, väzniciach a nápravnovýchovných ústavoch v znení neskorších predpisov.

13) Zákon č. 20/1966 Zb. o starostlivosti o zdravie ľudu v znení neskorších predpisov.Zákon Slovenskej národnej rady č. 419/1991 Zb., ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré predpisy v oblasti zdravotníctva.

14) Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 1/1987 o hygienickej a protiepidemickej starostlivosti v Zbore nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky.

15) Rozkaz náčelníka správy č. 4/1990 o hygienických a stavebno-technických podmienkach prevádzky ciel disciplinárnych trestov v nápravnovýchovných ústavoch.

16) Zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

17) Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej republiky č. 15/1992 o psychiatrickom, protitoxikomanickom, protialkoholickom a sexuologickom ochrannom liečení vykonávanom počas výkonu trestu odňatia slobody.

18) § 16 písm. a) zákona Slovenskej národnej rady č. 543/1990 Zb. o štátnej správe sociálneho zabezpečenia v znení neskorších predpisov (úplné znenie č. 380/1992 Zb.).

19) § 21 zákona č. 1/1991 Zb. o zamestnanosti v znení neskorších predpisov.

20) Rozkaz generálneho riaditeľa č. 38/1991 o spracovávaní Oznámení o nadchádzajúcom prepustení osoby z výkonu trestu odňatia slobody a vydávaní potvrdení o prepustení z výkonu trestu odňatia slobody a výkonu väzby.

21) Rozkaz ministra spravodlivosti Slovenskej socialistickej republiky č. 10/1984 o vystrojovaní obvinených a odsúdených v znení rozkazu ministra spravodlivosti č. 5/1992.Rozkaz generálneho riaditeľa č. 41/1991 o zrážkach z pracovných odmien odsúdených v znení rozkazu generálneho riaditeľa č. 18/1993.

22) Vyhláška ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 46/1985 Zb. o postupe pri úmrtí a o pohrebníctve.

23) Rozkaz náčelníka správy č. 27/1986 o postupe zdravotníckych orgánov Zboru nápravnej výchovy Slovenskej socialistickej republiky pri úmrtí obvinených vo výkone väzby a odsúdených vo výkone trestu odňatia slobody.

24) § 13 ods. 1 vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej socialistickej republiky č. 46/1985 Zb.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.